

KÉPES SZAKKÖZLÖNY

A VADÁSZAT, LÖVÉSZET, HALÁSZAT ÉS HALTENYÉSZTÉS KÖRÉBŐL

Szerkesztik: Gróf ZICHY IMRE és MERZSEY GYÖRGY.

Előfizetési ára: egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 70 kr. Megjelenik minden hó 1-én, 10-én és 20-án.

Levelek a „Vadász-újság” szerkesztőségének, előfizetések a kiadóhivatalnak Budapestre, fürdőutca 4. sz. a. czimzendők.

A Vadász-Ujság második számát küldjük szives olvasóinknak.

Vállalatunk már — nagyjából — leküzdte a kezdet nehézségeit és így bátran hihetjük, hogy lapunknak ezután következő számaival képesek leszünk t. olvasóink igényeit, mindinkább, jobban kielégíthetni.

Azon t. előfizetőink és munkatársaknak ajánlott ügybarátaink, kik már eddig, szivesek voltak közleményeket és vadász ismerőseik névsorát beküldeni — fogadják hálás köszönetünket fáradságukért, melyet mint áldozatot nem csupán lapunk javára, de a magyar vadászati ügy érdekében hoztak.

A fővárosi és vidéki sajtónak, lapunkról irt, dicsérettel bírálókat buzditás gyanánt fogadtuk és eltökéltük magunkat mindent elkövetni arra nézve, hogy hirlapjaink részéről ezután is kiérdemelhessünk oly bírálatokat, a melyekkel eddig lett illetve szerény lapunk.

Legfőbb gondunk és törekvéseink egyike, men-

nél több hazai összeköttetést létesíteni, hogy ugy a vadászat és lövészet, valamint a halászat és haltenyésztés köréből mennél érdekesebb, új és könnyen alkalmazható, hasznos dolgokat nyujthassunk szives olvasóinknak.

A mi a vadászati részt illeti, arra nézve már bátran ígérhetjük, hogy lapunkban a leggazdagabb és változatos műsorról kedveskedhetünk. Minden, hazánkban gyakoribb vadról a jelen számban közölt „a nyul” című ismertetéshez hasonlóhoz hoz lapunk. Különböző vadaskertek berendezéséről, értékes vadak tenyésztéséről és általában minden vad nemek mennél jobb áron való és mikénti értékesítéséről folyvást hozunk közleményeket. A fázántenyésztésről, továbbá a fogoly szaporodását előmozdító eszközökről már is kaptunk jeles ismertetéseket.

Vadászati elbeszéléseinket illetőleg tárcza-rovatunkat módunkban áll oly változatossá és mulattatóvá tenni, hogy lapunkból nem csak az igazi vadászok, de minden olvasni szerető élvezetet merithet.

Természettudományi komoly és mulattató dol-

gok, utleírások, vadászkalandok, humoreszkek, vagy versek képezik állandó tárczarovatunkat.

Igy véljük a Vadász-Ujságot közkedveltségüvé és oly lappá tenni, a melylyel nem csak egyeseknek, de minden családnak kedveskedhetünk.

Lapunkban a lövészet rovata aránylag kevesebb tért foglal el, de azért nem kevésbé érdekes és fontos.

A lövészetet nem tekintjük csupán a vadászat kiegészítő részének, emélfogva az lapunkban külön rovatot nyert, melyben a nem vadászokat is nagyon érdekelhető válogatott ismertetések váltják fel egymást állandóan.

Számítunk arra, hogy hadseregünk magyar része olvasni fogja lapunkat a lövészeti rovat kedvéért. Gondoskodtunk, hogy hadseregünk részére is hozzon lapunk új és érdekes ismertetések a lövészeti rovatban.

A magyarországi fegyverművesek lövészegetek, nem különben az ily egyleteket alapítani akarók csak is lapunkban kezdhetnek eszmésereket, azért részükre való minden bővebb ajánlat fölösleges itt.

A halászat és haltenyésztés hazánkban oly horderejű kérdés, hogy lapunkban méltán illetné meg az első helyet, mert egy a halászat és haltenyésztést tárgyaló szakközlöny nálunk igen nagy nézagot pótol. A mi lapunk e rovatát illeti, arra nézve biztatóbbat nem mondhatunk, mint ha visszatérünk a mult számban mondottakra. Igen jeles szakembereink vannak e téren. Őket kértük fel első

sorban, lapunk számára való szives közreműködésre. Hisszük azonban, hogy az eddig ajánlkozott ügybarátokon kívül még igen számos munkatársat nyerünk, halászaink, haltenyésztőink és nemzetgazdasági szaktekintélyeink köréből.

Lapunkra igényt tartó azon szives olvasóink, kik még be nem küldték az előfizetést, sziveskedjenek azt, mennél előbb hozzánk juttatni, ne hogy emiatt a szétküldés fenakadást szenvedjen.

A „Vadász-Ujságra“ félévre 2 frt 70 kr., egész évre 5 frt.

T. gyűjtőinknek minden 5 előfizető után tiszteletpéldányt adunk.

A vadászati ügy barátait ismételten és tisztelettel kérjük, hogy lapunk terjeszthetése végett sziveskedjenek beküldeni hozzánk összes vadász ismerőseik névsorát, hogy mennél több helyre küldhessük mutatványszámainkat.

Lapunkra való előfizetések a „Vadász-Ujság“ kiadóhivatalának Budapest, fürdőutca 4.sz. a. címzendők. Ha valaki t. előfizetőink közül lapunk valamelyik számát rendes időben nem kapná meg, kérjük azt reklamálni, hogy azonnal intézkedhessünk.

Tisztelettel

báró Mednyánszky Árpád
és Egerszeghy Sándor,
kiadó-tulajdonosok.

TÁRCZA.

A krokodilvadász.

— Humoreszk, Grothe után. —

A nemes vadászművészet hallatlan dolgokat hoz létre és a történetek, melyeket a boldogult Münchhausen hiszékeny hallgatónak feltalált, nem a legnagyobb szerűek a hatalmas Nimródok műveletei közül. Igy Panzow erdőmester nemcsak oly vadász volt, a ki egy egész csoport farkassal egymaga szembeszállt, hanem harezfi is, a ki sokat átélt, a miről a költői phantázia alig álmodhatik.

Elbeszélései közben az én Friczi nagybátyám roppant komoly szokott maradni és nyomban elbeszélni kezdé a saját harezzi kalandjait is, noha ő, mint mindnyájan tudtuk, sohasem volt katona. Ha ilyenkor egy ostoba fonákul beszédjébe vágott azzal a kérdéssel, hogy történhetett ez vagy az, Friczi bácsi az erdőmesterre hivatkozott és Panzow sohasem hagyta őt felsülni, hanem védelmére kelt azzal, hogy rögtön ő is hasonló tettet talált ki életéből.

Egy nap elbeszélte az erdőmester, hogy győzött le zsebkésével Oroszországban egy medvét, s ugyanazt a kést meg is mutatta. Nagybátyám is azonnal kihuzta mellényzsebéből zsebkését és így szólott egyik hitetlenhez: „Hogy ké-

telkedhetik? A mit én műveltem e fegyverrel Egyiptomban — a zsebkést magosra tartá — az nem kevésbé csodálatraméltó és igaz, mint barátunk élménye.“

„Halljuk! halljuk!“ kiálták minden oldalról, míg a kétkedő megjegyezte, hogy ő azt hitte, hogy a mesélő ur sohasem hagyta el falujának közel tájkát.

Friczi bácsi résztvevő pillantást vetett rá, krárogott, a nélkül, hogy a kétkedő megjegyzésére válaszolna, és kezdé:

„Midőn két év előtt barátomnál, a khedivénél látogatáson voltam, kérdé tőlem egy napon: „Vén gyerek! vettél-e már részt egy krokodilvadászaton?“

„Hogyne!“ hangzott a felelet, melyet adtam.

„Nos, ugy tartsd magad holnapra készen“, szólott a khedive.

A következő reggel kivonultunk. Csakhamar felzavartak egy pánczélos, 20 láb hosszú gyikot. Velünk szembe jött és kellemetlenül csapkodott állkapcsával.

„Vén gyerek!“ kiáltott rám khedive barátom; „magad akarsz a ficzkóba belekötöni?“

Rögtön leugortam tevémről, melyen meghajoltam a fejedelem előtt és így szólottam: „Igen, sőt löfegyver nélkül, csak zsebkésemmel akarom őt legyőzni.“

„Rajta!“ szólott a khedive.

Ezalatt a dühös krokodil oly közel jött hozzám, hogy

Ragadozó vadainkról.

Az elejtett különféle ragadozók mennyiségét és a ragadozók által a házi állatokban okozott károk értékét tartalmazó, külföldi és hazai kimutatásokat, vadászati szempontból — a legfontosabb statisztikai adatok közé sorozzuk, mert ily adatok nyomán, az igazi vadász és természetbúvár kiszámíthatja — legalább megközelítőleg azon károk értékét is, melyeket a ragadozók vadállományunkban alig észrevehetőleg okoznak.

A házi állatokban okozott károkat könnyen észreveszi az ember és így az azok mennyiségét ismertető statisztikai adataink meglehetősen pontosak.

Már mezei és erdei vadállományunkban, továbbá halasvizeinkben a különféle ragadozók pusztításairól csak megközelítőleg helyes kimutatást szerkeszteni is vajmi nehéz.

A vadászatnak hosszú időn át való gyakorlásával és egy némely ragadozóvad sajátosságainak apróbb részletekig való megfigyelésével foglalkozó vadász állítja, hogy a róka oly ügyes a prédaejtésben, miszerint tavaszi, nyári és őszi időkben csak az esetben nem pusztít értékesebb vadat p. foglyot, fácánt, fiatal őzet vagy nyulat — ha éppen nem akar. Ravaszdi koma csak a végszükségben készít pecsenyét az ovatos varjuból, csókából stb. efféle érték nélküli szárnyasokból. Az említett vadász és természetbúvár hosszas és pontos megfigyelés után azt állítja, hogy egy-egy róka sok helyütt 100 150 frtnyi kárt okoz évente. A ki ezen összeget

tulzásnak véli, vegye elébb számba azon körülményt, hogy a róka legtöbb értékes szárnyast tavasszal pusztít, a midőn azok tojásaikon ülve könnyebben megejthetők. Ez idő alatt a róka minden fajdnak 8—10, — császármadárnak 12—16, — fogolynak 12—20, — fürjnek 8—12, tuzoknak 3—4 és a fácánnak 10—20 tojásait is elpusztítja. Tehát 4—6 nap alatt 6—7 anya madarat és 80—90 leendő szárnyast prédálhat el. Azon megfigyelések után, hogy a róka hányszor és mit eszik napjában: állíthatni, hogy ravaszdi a legtöbb kárt okozó ragadozók közt első sorban áll.

A farkas által okozott károk minden esetre jóval többre tehetőek, a mennyiben az ordas legnagyobb veszedelme fővadunknak, és megöli a házi állatok bármelyikét.

A számra nézve kevesebb medve, hiuz és vadmacska által évente okozott károk értéke szinte nem megvetendő, és ha hozzá számítjuk még a vidra, nyest, görény, sas, héja, sólyom, karvaly, ölyv stb. által évente okozott károkat, úgy nem nagyitunk, ha 1—2 millió frtra becsüljük a különféle ragadozók által évente okozott kárt.

Ily óriási károk dacára sem történtek eddig oly hathatós intézkedések, a melyekkel a bajt nagyobb mértékben csökkenteni lehetne.

Mai nap igen sokan a fegyver-, illetőleg vadászati adót tartják a baj főokának. Igaz, hogy azelőtt kevesebbet hallottunk a ragadozók pusztításáról, mindazonáltal mi a bajnak főforrását nem egyedül a fegyver és vadászati adóban, hanem in-

láttam, a mint barátságtalan szemével úgy nézett rám, mintha mondani akarta volna: „Ez is fogam alá való pecsenye.“ E perczen szívesen nyultam volna ismét puskám után, de azt point d' honnourból nem tehettem. Most a krokodil nekem rohant, úgy hogy a legtapasztaltabb vadászok is az iszonyat kiáltását hallatták hátam megett. Itt nem használt semmi fontolgtatás, egy tíz láb magas helyre ugortam. A krokodil alattam sikamlott el s én hirtelen az állat hátára vettem magamat. Ezzel meg volt nyerve a játék; mert most elkezdtem az idomító lovaglás művészetét rajta megkísérteni. Hiába fészkelődött eleinte a forró fővényben, — én erősen megültem; hijába csapkodott farkával: én megfékeztem.

A khedive el volt ragadtatva, így szólt hozzám: „Pompás, öreg legény, nagyon pompás! Egy csapat krokodilhuszárságot fogok szervezni, melynek te leszel az obestere.“

Midőn a vadállat sorsába megnyugodni látszott, kissé nagyobb szabadságot engedék neki, úgy hogy fölemelte fejét és körülnézett. Ekkor észrevette a Nilust. Nehány palaczk krokodilkönnyet sirt s azután tele honvágygyal a vízbe öntötte, miközben sajtószerű, gyermeksírúhoz hasonló hangot hallatott.

Ugyanezen pillanatban testvérei és atyjafiai a víz fölé emelték hosszú csókaszájukat és örömmel csapkodtak állaikkal, mintha a sületlen pecsenyének örülnének. Ez félelmes mozzanat volt. Khedive barátomnak még a pipa is kiesett

szájából. Ha elvesztem lélekjenléteimet, akkor végem van, és szőröstül, bőrostül fölfaltak volna. Én azonban el nem vesztém és leugram.

A pánczélos gyík most biztosan megfoghatni hitt, mert fél térdre estem. Széttátotta száját, nyaka olyannak látszott, mint egy torony. Ez volt a szerencsétlensége, én beleugrotam és ő elnyelt. A khedive felkiáltott, de tulajdonkép nem volt oka aggódni, mert most belülről kezdék dolgozni bicskával. Az első vágás után az állatnak összeszorult a hasa, úgy hogy engem csaknem agyonnyomott. Gyors elhátározással az első után a második, harmadik szurást is megtettem, míg az állat szíven találva meg nem döglött és én kijöttem belőle.

„Bravo, vén ficzkó!“ kiáltott barátom, a khedive és egy milliót akart nekem adni, miben azonban angol-francia miniszteriuma őt megakadályozta. A pénzt azért nem kaptam meg, de megkaptam a miniszterium letételét. Ez ama különben megmagyarázhatatlan kormányválság magyarázata. Én és krokodilgyőzelmem voltunk az oka.“

E szavaknál Friczi bácsi megállt, fogta kalapját és ott hagyta a társaságot, mely élénken megtapsolta. Az erdőmester azonban fejcsóválva nézett utána és mondá: „Kár, hogy barátunk hozzászokik a hazugsághoz; — én nem hiszek az egész történetből egy szót sem.“

kább azon körülményben látjuk, hogy szakemberek által vezetett egyöntetű intézkedések nem történnek, a ragadozó vadak kiirtására.

Hogy minő intézkedéseket vélünk czélszerűeknek és kik lennének azok vezetésével megbízható szaktekintélyeink, arról bővebben írunk a jövő számban, hol e czikkünket folytatjuk.

A nyúl.

(Folytatása és vége).

A nyulat fektében, eserkészve (vizslával) pásztázva, hajtókkal, lesben, ugrásban vagy kopó előtt lehet löni.

Ha a vadász a nyulat fektében veszi észre (mi igen ritka eset) úgy igen ügyeljen a lövés után, mert nem egyszer történt már meg, hogy a durranás után helyén maradt s elejtettnek vélt nyúl akkor ugrott fel és futott el, midőn a vadász már örömtől elkapottan nyult utána.

Hóolvadáskor, ha a nyulak behagyják magukat esni porhóval, akkor fekete foltokat láthatunk a havon, a melyek felé közelítve, a nyúl egyre jobban összehuzza magát. Ilyenkor azonban könnyen hibázhatunk, mert vagy föléje vagy alája lóhatunk és a serét el is veszti erejét a havon áthatolva.

Ilyen esetben verjük fel a nyulat, ha bizunk magunkban és úgy ejtsük el nagyon ügyelve azonban, mert a magas hóból felvert nyúl nagyokat ugrálva, össze-vissza szalad.

Nyúlkereső vadászatra legalkalmasabbak a szép nap-sütött délelőttök és pedig 10 órától kezdve körülbelül délutáni 2 óráig.

Szántáson vadászva, mindig a barázdák szélében kell járni és nem hosszában. Így először a nyúl jobban bevár, mert a barázda mélyén feküdvén, nem látja meg oly hamar a vadászt; másrészt a barázdákon jobbról-balról végig

nézve, könnyebben is észrevetjük a nyulat fektében. Nagyon ritka az olyan lövadász, ki a nyulat fektében is távolról felismeri. A látás élességét nem csupán a természet, hanem főleg a gyakorlat szüli. Igazi vadász, a ki egész lelkével, összes figyelmével a vadászat czéljának él, legalább akkor, midőn fegyverrel kezében künn jár, sőt mikor még kocsikázik is, szeme untalan a körülötte terülő térségeken legelesz.

Kellemes vadászat, a nyulat fris havon nyomozni; ilyenkor vigyáznunk kell arra, hogy a nyomon rajta éppen ne menjünk, hanem mellette 10—15 lépésnyiről; ha észrevetjük, hogy a nyúl nyomon visszatért, akkor csináljunk egy 100—150 lépésnyi kört, nagyon ügyelve, hogy a körön a nyom átmegy-e vagy nem? az első esetben tovább kísérjük, a másodikban újra felkeressük a nyomot és füttyö-részve vagy egyébként zajt ütve addig kísérjük azt, míg nem Benceze koma kiugrik vaczkából.

Ha igen csendesen és éppen a nyomon megyünk, úgy a nyúl minden bizonynyal messziről kél fel, míg ellenkezőleg csaknem ráléphetünk, kivéve ha a hó ropog, mert ilyenkor teljességgel nem vár. Ilyenkor czélszerű csak egy vadásznak menni a nyomon, míg a többiek a nyomozóval egy vonalban járjanak oldalt s ha hegy vagy domb van, úgy azon, mert a felugratott nyúl rendesen arra tart.

Vizslával járva, ha egyszersmind nem vadászunk fogolyra is, ügyeljünk, hogy a kutya közelünkbe maradjon. A vizslát csak a lelőtt nyul elhozására használjuk ilyenkor.

Mikor igen közlőre ugrik fel a nyúl, eleinte czék-czakosan, jobbra balra ugrálva fut; ez esetben várni lehet a lövéssel egy kissé, míg a nyúl futása irányt vesz, föltéve, hogy a puskában jó erős töltés van.

A gyakorlatlan lövésznek legajánlatosabb a lesállítás, mert legkönnyebben eltalálhatja a csöndes motollázásban előjövő s hébe-hóba fülelni meg-megálló nyulat a leshelyből, csak arra ügyeljen, hogy ne akkor emelje képéhez a puskát, mikor a nyúl megállott, hanem mikor még az mozgásban van, s ekkor is halkán s ovatosan.

Hol kevés a vadféle, ott ügyelni és ügyeltetni kell a

Egy róka emlékiratai.

— Bérczy Károly rajzaiból. —

Az író előszava.

Tétlen napok, zárdai magány, egyhangú élet, őszülni kezdek.

Hasztalan! sorsát senki el nem kerülheti. Az enyém az, hogy mindenesetre hirneves róka váljék belőlem. Fekete rókáról volt már említés azon tömérdek könyv valamelyikében, melyet fajunkról írtak, de fehérről még soha — s én, ha fogságom még sokáig tart, okvetlen galambfehérré őszülök. Hírem világszerű lesz s még azon szigetországban is, hol becsületünk legnagyobb (mit egyébiránt szépen köszönünk!) példátlan esemény gyanánt fogják beszélni, hogy egy magyar róka a veres frakkosok elől fehér bundában futott meg a zöld gyepen; futott meg, mondom, mert hogy elfogassam magam, arra először eszesebb és tapasztaltabb vén róka vagyok, másodsor ambitióm sem terjed annyira, hogy a nemzeti muzeum Walhallájában kívánjam bőrömet bámultatni. Hiszen nevem halhatlansága különben is biztosítva van már az által, hogy íróvá lettem. Igen is íróvá, mert — félre a szerénységgel! — én nem valom magamat fakó scriblernek. E czimmal sok collega ismét találva érezné magát s holmi rossz élczezel népszerűségem csökkentését kísértené meg. Azután meg teljes jogom is van az írói nevet követelni, mert van-e, ki lúdtollal annyit foglalkozott volna mint én s habár nem írtam velök pár száz kádeneciát s világfájdalmat nem öntöttem szomorú versekbe vagy gyászos novellákba a miatt, hogy olykor fogyatkozásom volt csirkében libában, de ime már most írom confessióimat,

melyekben élesen fogok kikelni az emberiség azon faja ellen, mely tallyho-jával legmakacsabb üldözöm; le fogom hordani a baglyokat, miért nem tudnak énekelni s miért huhognak mindig tudós unalmakat; minden epémet kiöntöm ams sakálókra, kik a fiatal tehetségű állatkákat kritikusi mohósággal falják fel — s remélem, mindez összevéve csak elég leend arra, hogy a szellemaristokrata nevet kiérdemeljem — ha chez különben is nem volna már igényem, lévén egyenes ivadéka azon dédősömnek, ki az alárczot — az üres koponyában velőt nem találva — megvetéssel dobta félre.

De ah! és óh! és hajh! feleim, fajom, rokonaim, távol legyetek ti attól, hogy rousseaui nevem halhatlan dicsőségét tőlem irigyeljétek!

Ha őszöntőszzerű bizalmatlanságtoknál fogva szavainnak hitelt sem adnátok, olvassátok meg csak kétféle írócollegáim verseit, melyekben vajmi szépen van elmondva, hogy az írói dicsőség egy élet boldogságának az ára s hogy a szív vérébe mártott tollból folynak a még századok múltán is élő betűk!

Avagy rontanám-e én most termetemet e betűkkel, ha borongó holdtalan éjeken a dunakeszi vagy főtí szélső házak aprómarháit lephetném meg szívélyes látogatással, vagy ha téli palotám kényelmei közt, jó öreg rókánémmal társalogva üzhethném el a hosszu est unalma; — mig most e tyúktalan magányos szigeten, második Robinzonként, fajomtól lerántott csirke helyett vakanddal és sündiszóval, sőt ezek hiányában az utált varju húzával kell tengetnem napjaimat!

S hátha még — borzadok reá gondolni — a Duna nem talál e télen beállani s én a jég hátán vissza nem

nyúlnak az erdő vagy szőlőkől ki és bejáró helyeit, hogy azok közelébe tehesük leshelyünket. A nyúl rendes útján jár naponta, ha meg nem zavarjuk járását.

Gyalog hajtók előtt a nyúl rendszeren későn kezd mozogni, és többnyire a hajtók előtt jár vagy köztük visszalopja magát, azért ilyenkor a lövéssel legjobb várni mindaddig, míg Bence a lövések során áthaladott.

A süldő, ha már nagyobbacska, úgy fölgrása után, füleit hátra nyomva és lapulva fut, minden áron el akarván rejtőzni szem elől. Ha pedig kopó hajtja, csak nem biztosan várhatjuk, hogy fölveretése helyétől nem fut messze, hanem alig 100—200 lépésnyi körben össze-vissza szaladgál, nagy bajt adván kivált a járatanabb kopónak. A fiatal tüzes kopó, mely a nyomon könnyen átszalad, nem oly czélszerű a süldőre mint a lassú, vén kitanult kopó, mely nem olyan könnyen szelezi el a dolgot.

A kopóktól hajtott nyúl rendszeren az először futott nyomon tér vissza és a merre először megszabadult rendszeren másodsor is arra tart. Szükség esetén a csorda közé szalad és róka vagy borz-lyukakba is bebúvik vagy törpe fára, melyet egy ugrással elér, felpattan, és az ily menedék-helyeket míg rajta nem veszt többször is megkeresi.

A felvert süldő, utakat nem tart és fekvésétől messze nem távozik; a vén egyszer kétszer megfordul fekvése körül, mielőtt messzire távozna, honnan azonban szinte visszatér ha a kopók el nem vesztik, s visszatérve mint a süldő kicsiny helyen forog, gyakran lelapul s ha kevés ideig háborítatlan marad, úgy elszibbad, sőt néha annyira megmerevedik, hogy nem csak a kopó, de az ember is megfoghatja.

A hold utolsó negyedében a nyúl erősen közel vár és ha felverték a kopók, nem szalad messze, hanem igyekszik félreugrás által cselt vetni és hamar meglapul; ellenben új hold után messziről felpattan s huzamosan enged magát hajtani, mielőtt elbujna. A vizlát holdtólte körül leginkább bevárja.

A kopó ujhoddal és ha déli szél fúj, vagy nehéz idő várandó, rosszul hajt és nehezen talál.

Kopókkal legjobb hajnalba vadászni, míg a harmat fel nem száradott vagy eső után, úgyszintén naplemente közben, de különösen friss hóban. Nyáron át és őszején a nyúl nem igen szokott messze váltani, késő őszkor ellenben és száraz tében sokszor a harmadik határba is elmegyen, mielőtt a kopók megfordíthatnák. Ha már ismerjük a nyúl utait, úgy legjobb azokat elállani a kopók kibocsátása előtt, mert így a fülest könnyen elejthetjük első fordulásában. Ha ez nem sikerülne, akkor álljuk el az új nyomot és várjunk türelmesen, mert a nyúl rendszeren visszajő éppen a saját nyomán, különösen nagy hóban. A sűrűségekben a süldőt néha a legjobb kopók is elvesztik. Ha a nyúl csalt vethet és a kopók elvesztették, örömet meglapúl utak közt és mellett, úgyszintén kopasz omladékos oldalakon sövény mellett és sok oly helyen, hol az ember legkevésbé sejtene.

Az agarásatról bővebb ismertetést adunk s így itt a a nyúlra való agarásatról csak azt jegyezzük meg, hogy hegyes völgyes helyeken, az agarakat azon hegyek ormaira rendeljük, a melyek alatt zaklatunk, mert mint említők a nyúl fölfelé szokott menekülni. Térs helyeken, ha többen vagyunk, úgy gyakran megállunk a nádas, tövises vagy dudvás foltok mellett és segítünk a nyúlat oly helyekről kizavarni. Az útnak eredt nyúlra mindig a közelebbi agarakat bocsátjuk, ha több csoport agárral állunk több helyen. Kopókkal hajtott erdők széleire is lehet agarakat rendelni, de csak akkor bocsássuk el őket, ha már a nyúl jó tova haladt az erdőből.

A vadászati törvények szerint a nyúlra augusztus 15-től január végeig vadászhatunk, azonban az igazi nyúlvadászat októberben kezdődik. A nyúl ekkor kezd értékesebbé válni, mert ezideig jól meghízik és megkapja téli szőrét.

Télen a nyúlat legczélszerűbb 2-ös sz. söréttel löni, nyáron 4-es számúval. A süldőt 6-os és 8-assal is löhetjük.

Különb tudvalevő, hogy közlől löve az apróbb sörét is leteríti a nyúlat.

K. B.

térhetek a libák és kacák hónapja? Itt lépjen-e meg a tavasz első enyhébb lehellete, midőn az érzelmes rókaszi holdfényes éjeken keresi s találja fel ideálját, ide halljam-e a tulpartról boldogabb társaim édes ömlengését s talán egyik ősom ama philosophiáját kövessék, mely szerint úgy is savanyú volt neki a szőlő?

Nem, e tant nem követem; akkor eredeti volt az eszme, de azóta kétlábu tollatlan ellenségeim fajom sok más elvével együtt elsajátították azt — s én legalább e részben őszinte róka akarok lenni és előre kijelentem, hogyha a tavasz e szigetbörtönben talál, honvágyam és szerelmi bánatom öngyilkossá teend s akkor revanche ot vehetnek rajtam a varjak.

Kétségbeesett hangulatban írom e sorokat.

I.

Viszontagságos életem történetét annak megírásával kezdem, miként jutottam e robinzoni állapotra.

Gyönyörű őszi hajnal volt, olyan szép, melynél szebbet még a legmerészebb rókaképelet sem teremthet. A Mátra felől szakadozott szélroham süvöltött át néha-néha a gyepen s ennél fogva lépteinket nem egykönnyen fedezhette fel vagy követhette ama gyalázatos bérhad, melynek egyéb dolga sincs, mint enni, inni, heverni, azután bennünket felszaglászni, úzóbe venni s közben oly irtózatossá hangvegyülettel örvelezni, hogy ehez hasonlót egyetlen falusi zsidóiskola sem mutathat fel. S a mi a dologban a legesudálatosabb, a veres frakkos kannibálok e fülszaggató kakophoniát a legszebb zenének tartják; azt hiszik, hogy valami vitéz tettet követtek el bérenceik, ha számra húszan har-

minczan egy rókát lefülelhettek; vendégelik, hizlalják őket, kényelmes lakást építtetnek a sinekurák számára, holott megvetéssel kellene őket maguktól elrugniok mint czudar áruló fajzatot, mely saját törzsét megtagadva, ennek most legmegátalkodottabb ellensége. Mert hiszen tudva van, hogy családörzsünk egy; minket a régi classica nyelven ma is canis vulpes-nek neveznek, míg őket a neologismus rókakopóknak gúnyolja.

Az említett szép reggelen azonban minden nyomozástól mentnek hittem magamat, mert eső már régen — s ez éjen még harmat sem esett, mely családi parfume-met (a kannibálok ezt szimatnak, sőt angolosan szentnek nevezik) fentartotta volna. Ezenkívül épen jól is éreztem magamat, mert a hajnal egy igen érdekes s nekem élvezetes éjre virradott. Ugyanis —

Több megelőző estén tettem már kísérleteket aziránt, hogy egy dunakeszi udvar kétlábu tollasaiból részemet kivehessem. Tervem azonban egy nagy taréjú kakas- s három ormóttan kuvasz nyugtalankodása miatt mindig megbukott. Ha, kedvező széllel a kuvaszok kazaloldalba vonultam, nem vették is észre közlégésem, a kakas volt az, mely mihelyt lőtávolba értem, azonnal harsányan kiáltá: „Kát-kát-kat-kot-kot-kot-kut-ká?!“ Felugrottak erre a kuvaszok s forogván jobbra, vittnek végbe borzasztó ugatást, melybe közelebb távolabb a falu minden kutya bele szólt — én pedig jobbnak hittem megállani, lábujjhegyen várni s nem közeledni, azt tartván, hogy félni nem szégyen s épen nem gyávaság. De az ugatás reggelig tartott s én nehányszor kudarczal sompolyogtam vissza. (Folytatása köv.)

Szarvasvadászat a pesti határban.

Fővárosunk egyik tekintélyesebb vadásza, Prückler László úr a napokban, fővárosunk közelében egy szarvast ejtett el, miről szerkesztőségünket sziveskedett tudatni a következő levéllel:

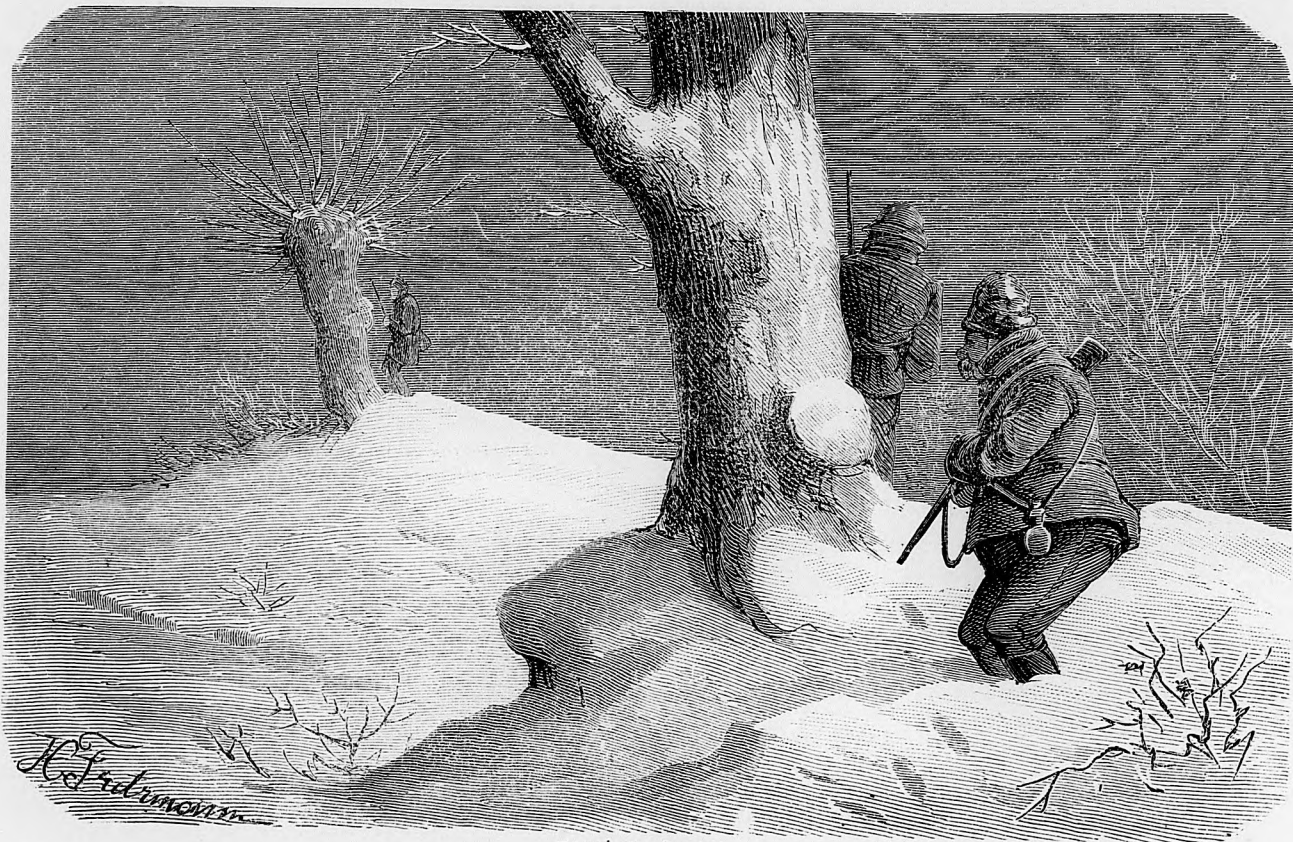
„Nov. hó 20-án a régi versenytéren egy szarvas üsző mutatkozott, mely eseményről a pesti határ vadászat-bérlői csakhamar értesülvén, pénteken f. hó 21-én cserkésztek a szarvasra, de eredmény nélkül. Erre elhatározták, hogy f. hó 23-án kör vadászatot rendeznek a nemes vadra. A szarvas, — vadászom értesítése szerint e közben átuszott a Kis-Dunán a Csepel szigetre. E tudósítás után én azonnal neki indultam a szarvas felkeresésére vadászommal együtt. Fél napi kutatás után, 22-én szombaton délben, midőn már vissza akartunk indulni, a csepeli temető árkából kiugrott a szarvas, melyet egy lovassági karabinnal tett lövésem 104 lépésről leterített. A szép szarvasüsző zsigerek nélkül 70 kgr. súlyú volt.

Mihály ur is részt vett. Vad kevés esett el, miután mostanában nagy mennyiség lövetett le eladásra, de azért a kedvező idő élvezetessé tette a vadászatot, mely után a vendéglátó Szentpétery Sándor városi főügyész úr vendégszerető házában gyültek össze többen, különösen a városi tisztikarból, s ott jó zene és kedélyes multság feledteté el a vadászat nem kedvező eredményét.

Vadászat a pesti határban.

E hó 23-án tartotta a pesti társaság első, nagyobb vadászatát a lóversenytéri ültetvényekben s a körüle fekvő földeken.

Az első pásztázás a versenytéri allé és a gubácsi határi katonai épületek közt elterülő földeken történt. A második hajtás a versenytér mögötti ültetvényesben volt. A következő két hajtás a versenytéri erdőben folyt le, azonban nem eredményezte a reménylett sikert, — mind-

HAJTÓ VADÁSZAT

Nevezetes, hogy negyedfélv előtt ugyancsak egy szarvast ejtettem el a csepeli síkságon, melyen semmi domb, erdőcske vagy egyéb rejtő hely nincsen.

— A vadállatok kártételeiről hivatalos adatok alapján Beszterczéről (Erdély) jelentik: az idén a radnai kerületben a medvék és farkasok 56 lovat, 65 db. szarvasmarhát, 420 juhót és kecskét és 40 darab sertést, összesen 7860 frt. értékben pusztítottak el; ezzel szemben az államnak vadászadó ezimén e kerületben 112 frt. bevétele volt. Hasonló az arány a többi kerületben, Besztercze-Naszód-megyében. Így a lakosok Kis-Beszterczén 4, Jaádon 3, Petresben 1, Borgóban 2 medvét öltek meg mindössze. A múlt év őszén a pénteki járásban 6 csikó maradt megkímélve a farkasok falánkságától. Rókák és nyestek fényes nappal megjelennek a községekben, hogy a szárnyasokat elragadják.

— Nagy-Körös határában, folyó hó 24-én hajtó vadászatot tartottak, melyben Pestmegye alispánja, Földváry

össze alig adott 4—5 nyulat a terítőre. Ezalatt az idő már 11 körül levén, Sárkány ur. a „Vadász és Versenylap“ szerkesztője, — hogy a sport egy másik nemének is áldozzon — bucsut vón a társaságtól s Káposztás-Megyerre rándult, hogy az ottani vadászversenyek sokat ígérő futamaiban is gyönyörködjék; így a társaság egy minden ízében derék vadászsal lett kevesebb. Az egyik hajtásközben egy rókát is kiugrasztottak, de ravaszdi csakhamar észrevette a kelep-czét és elhordta vitorláját.

Még két sikerült hajtás után a vadászebéd a kertészház egy jó meleg szobájában volt. A derék — Fogel Péter ügyvéd úr ugyancsak felterítette az asztalt s volt harapni-való bőven.

A napi vadászat szép eredményt mutat fel, — 33 nyul és 2 fogoly lett a zsákmány; miben a vadászat ügyes rendezőjének, Toperczer urnak kiváló érdeme van.

Vadász-naptár december hóra.

A felvidéken e hóban hajtókkal vadásznak medvére. A borz pacsmagol, a vadsertés úzekedik, de azért folyvást vadásszák, mint kártékony vadat. A serte-vad a koczák emsék és stüldők kondákat képeznek, míg a kanok külön heverésznek a sűrű gazban, hol mohával, haraszttal s avarral bélelt meleg vaczkot készítenek maguknak.

A rőt vad kondákba gyülekszik, hanem a csipős szelek és hideg elkerülése végett a sűrűbe vonul, völgyekben hever. A fiatal és suta szarvasok is sűrűséget keresnek. Meddők, borjak és nyársas dámvadok még lőhetők. Az őzek a fiatal vágásokban szeretnek legelészni, úzekednek, az üsző elrugja borját. A meddő és a borjú örömet jár ki új vágásokba. A nyúl az erdőben tartózkodik, nagy havazás után a hó alatt is elhever, a szél és hófúvatagok ellen szereti a délnak eső helyeket. A nyúlra e hóban mindenféle vadászatot szorgalmasan folynak. A farkas ha erdei vadat nem kerithet fogára, a juhaklokat látogatja meg; friss havon nyoma elárulja s holdvilágos éjeken dög mellett könnyebben megejthető. A róka, vadmacska rendszeren a tömlőben, a vadmacska inkább odúban tartózkodik, rossz időben déli lejtőkön inkább, mint északon. A róka tiszta, hideg időben gyakran kutya módra ugat s a nyulat kopóként hajtja, különben a dögöt is fölkeresi, a mivel könnyen pusztítható. A nyest falvak körül, sövény, dült falak, kő- vagy téglahalmok, ölfarakásban, varjú és evetfészkekben tanyázik, faodúkat is fölkeres, ha rossz idő lepi meg őt vándorlása közben.

A menyét már elvetve nyári barna szőrméjét, hófehérré változott át. Így változtat szint a hófajd is, valamint a havasi nyúl (*Lepus variabilis*).

A szörmesek csuhái most legbecsesebbek, mert csakis november—december havakban lőtt szörmes nem veszi el szőrét.

A tavak befagyván, nyílt vizek, folyamok, csatornák körül keresendők a vízi vadak.

A tőke és kerceze-kacsa bátran lőhető. A fogoly cserjés helyekre vonul s helységek, források, szalmakazalok és baromállások körül keresi élelmét, szereti a csenderesek bozótját és a borokás, reketyés helyeket, repczeföldeken is örömet keresgél. A nagy szárnyasok téli tanyájukon vannak. A madarász-tanyákon hálóval fogják az apró szárnyasokat.

Vadaskertben nagy hóesés után a fővadnak tápjáról gondoskodni kell. A fáczán szőrőit rostaljával jól el kell látni. Ha kemény a tél, nagy a hó, akkor a nyulak számára kisebb csomagba kötött széna, lóhere és bükköny adagokat el kell szórni ott, hol gyakrabban forognak.

Vadászati műszavak.

I. Vadászfoglalkozások és lövésre vonatkozók.

Becsapázní, (bestätigen,) a vad tartózkodási helyeit ki és beszorgáló csapák után egész bizonyossággal meghatározni.

Begylövés, (Halsschuss;) midőn a seb-záj a rőt vad nyakán van.

Bekörözni, (einkreisen,) csapahó idején becsapázní, minő vad és hol van az erdőben.

Belőni, (einschiessen;) a vadász gyakorlata a jól lövésben; a fegyver jól van belőve, ha a légy és a rézs kellő arányban állanak egymáshoz.

Berkézni járnak a zalamegyei vadászok a Zala berkébe, hol őzre, rókára, vidrára foly a vadászat.

Büsteníteni a vadász a vastört, hogy a vad ne érezze. *Csalni,* (reizen, laufen, aufreizen,) bizonyos hangutánzással vadat hívni s lövésre keríteni.

Csapászní, (abspüren,) csapákat nyomokat keresni.

Cserkészní, (buschieren,) dunántúl vizslázní: cserjén vad után jární kelní, a vadászat azon módja, mely vizslával nyúlra, fáczánra, szalonkára s több kis vadra, cserjés bokros helyeken történik.

Czenk, vadászzenk, (Jägerjunge.)

Czopáklövés, (Schlägelschuss,) midőn a sebszáj a rőt vad czombján fészkel.

Elállanak a puskások és a hajtók, midőn kijelölt helyekre jutva megállapodnak; és így:

Elbakafütnöni a lövést, (verschnappen;) elhirtelenkedve hibásan löni.

Elejteni a vadat, (erlegen,) a nagy vadat; leteríteni a futó kis vadat; a szárnyast: ellőni, lekapni, lelőni.

Gondolomra, (auf's geradewohl) lő az, ki a sűrűben, elsuhanó s czélba jól nem vehető vadra — vagy sok madár közé lő, jó szerenese fejében.

Hevederlövés, (Mittenleibschuss,) ha a sebszáj a rőt vad hevederében fészkel.

Kalauz, barkácsolásnál, lesjártnál alkalmazott helyismerő egyén.

Koczapuskás, (Spanfudler, Aasjäger,) (a lövadász el- lentéte) az, ki rosztól lő vagy a vadászatot szabályellenesen gyakorolja.

Lefejteni, Dunán túl le sutolnı, (abstreifen, auswirken;) a nagy vad bőrét lefejtik s nem — nyúzzák. A kis vad bőrét vagy irháját — lerántják. Tömlőre fejteni: a vad bőrét egészben, hasán felhasítás nélkül lefejtteni.

Lőtávöl, (Schussweite,) a tértávolság a vad és a vadász közt. Lőtávölben van a vad, ha elejthető; ha nem: lőtávölön kívül. Például: a zerge lőtávölben van, ha kampói kivethetők.

Lövadász, (Waidmann,) ki őn- és lőporral szabályszerüleg gyakorolja a vadászatot.

Lövész, (Schütz,) lőfegyverrel vadászó vagy czélbalövő.

Lövészor a hajtó vadászatokon felállított lövészek vonala. L. Elhajtani.

Megfülelni, (verhören,) a szarvasvad hollétét reggel és este rigyeteése után kitudni.

Menyézni, (fretiren,) menyéttel tengeri nyulakra vadászní.

Ostorhegyre hord a puska, mely a serétet hosszant és nem terítve vágja.

Pasztázní, (streifen,) a vadat pásztákní fel s alá keresni.

Puskafogó, (Büchsenspanner.)

Ráhízázní; tréfásan mondják, midőn a rossz lövő véletlen lő vadat.

Szór vagy *széthord,* (streuet,) a rossz csó, mely a lövetet szélleszti.

Vadbér, (Schiessgeld,) melyet az erdész minden saját lövésü vagy fogásü düvadért — s minden ura- vagy vendége lötte jó vadért húz.

II. A vadász készüléke.

Bagolykunyhó, (Krähenhütte,) hajlék, melynek oldalnyílásaiból a kitett bagolyra jövő orvadarak lőhetők le.

Béllét, (Pflaszter,) faggyúval bekent vászon, mely a golyófégyverbe teendő golyó alá jön.

Borzszak, (Dachshaube,) zsákszerü erős háló, melynek vaskarikás keskenyebb vége a borz- vagy rókalyukba dugatik.

Csalsip, vadászsip, csalokány, (Locke, Lockpfeife, Lockhorn,) általában mindazon kisebb nagyobb sip, mellyel vadat lövésre csalogatnak, habár nem is volna sip alakja. Így: szarvassip, (Hirschruf); nyúlsip, (Hasenquäcke,) a nyúl makogását utánzó szer; bagoly- vagy kuviksip) (Wichtelpfeife,) mely a kis bagoly szomorú hangját utánozza, fúrjsip, (Sickenruf, Wecker); fogolysip, császárma; dársip, bibiczsip stb.

(Folytatása köv.)

— **A királyi vadászatai.** E hó 21-én reggel 7 $\frac{1}{2}$ órakor indultak ki a vadász urak több szánkón a munkácsi kastélyból s Vasgyáron keresztül a vizniczei völgybe sietvén, ott a síroki hegy lejtőjén rendeztetett az első hajtás, melynél mintegy 80 hajtó és 40 uradalmi erdőtiszi és őrszemély volt alkalmazva. Csakhamar előtörtetett egy szénfekete, mintegy 40 éves medve két fiattal; az öreget ő fősége egy lövésre leteríté, ugyszintén a fiatalok közül egyet, míg a harmadik elmenekült; nemsokára azonban ismét egy fiatal megjelent lőtávolban s Schönborn gr. által leterítettett. Hajtás közben vadsertések is száguldoztak, ezekre azonban ekkor még volt tiltva a lövés s így csak a második hajtásban lövetett egy 140 kilo súlyu vadkan és két — 40 és 93 kilót nyomó — süldő. A trónörökös által lőtt medve 122, a fiatal pedig 36 kilót nyom s Vilczek János gr. által a munkácsi kastélykertben lefényképeztetett; a Schönborn

1875. 1008 ló, 3894 darab szarvasmarha, 9265 juh és kecske és 791 sertés; megfogható tehát, ha a vadállatokat erősen irtják és azok elejtésére jutalmak vannak kifizetve. Az utóbb említett időközben 421 medvét, 1862 farkast, 433 hiuzt, 12.390 rókát, 195 borzot és 72 vidrát ejtettek el. A vadzsákmány különben is gazdag. Hivatalos kimutatások szerint a kivitel 1876-ban, nem számítva a sok vadat, melyet az utazók és vadászok a többi podgyász közt szállítanak, ennél fogva csak a vámhatóságoknak jut tudomására, a következő volt: nyirfajd, szalonka s egyéb vad 41.048 db., toll és pehely 2312 kilo, evetbőr 45.740 db., nyulbőr 22.173 db., rókaprém 10.854 db., egyéb különféle bőr 32.794 db. A hatóságok mindont elkövetnek a ragadozók ellen. Nagyszerű hajtóvadászokat rendeznek miunduntalan és oktattják a népet, hogy pusztítsák a ragadozókat.

VIZI VADRA VALÓ LESHELYEK.

gr. által lőtt 35 kilo súlyu. Tegnap a Munkáctól egy órányira fekvő Szentmiklós és Paszika közötti Cseresznyv és Okornyv nevű erdőben folytatták a medvevadászatot. Másnap 22-én ismét szép derült időben kirándultak a vadász urak, de már kocsikon, amennyiben tegnap a hó nagy mértékben elolvadt; az alsó hraboniczai völgyben több hajtást vártak be, de ismét a kivánt eredmény nélkül, mert jóllehet a hajtók egy medvét fölverték, az azonban minden erőködés daczára áttört azokon s elmenekült s így ő fősége csupán egy őzbakot lőtt. Másnap ismét a hraboviczai völgybe rándultak a vadászatot folytatni.

— **Vadzsákmány Finnországban.** Farkasok, medvék és más ragadozók nagy kárt tesznek a finnországi házi állatokban; így például 1866—1870. áldozatul estek azoknak: 1802 ló és csikó, 5584 darab szarvasmarha, 14.061 juh és kecske, 1400 disznó és 2714 iramszarvas; 1871—

Vizi vadra való leshelyek.

Nálunk a vadkacsa egyike a leggyakrabban és legtöbb helyen előforduló vadnak, miért is nem tartottuk érdektelennek a kacsára való sokféle leshelyek közül a képzéken láthatóval is megismertetni némely olvasóinkat.

A képünkön látható vadászok avult hordókban állva lesik és lövik a vízi szárnyasokat. Az ily hordóknak a tavak nádasai közé való beállítása nem nehéz és a mellett czélszerű, mert a hordó a vizet át nem bocsájtván, abba a vadász mindig száraz és biztos helyen van. A vadászat végén persze hogy csolnakkal kell a hordókban állókért evezni s ügyelni, hogy egyről vagy másról meg ne feledkezzünk.

Az ilyeu hordókba néhány db. követ teszünk, hogy azok súlya az 1—2 láb mély vízben a hordót fenékre állítsa.

— Tizenöt medve — egyszerre. Fülén — írja a „Nemere“ tudósítója — a napokban az ottani vashámor vezetői saját körükből medvevadászatot rendeztek, mivel hírül vették, hogy egy-két bundás maczkó tanyázik az erdőben. A vadászok — nagyrészen németek — rá is készültek derekasan s korán reggel megindult a hajrá, az ugynevezett hajtóvadászat. A szokott kijáró helyeken a „csapásokon“ egy-egy vaskos faderék mögött meghúzódva, visszafajtott lélegzettel vártak a vadászok; a puskák csöve fénylett a fatörzsek mellől s a fegyverek öblei halált hozó positurában tántogtak. Egyszerre megroppan az ág s rémületes csörtetéssel törtet egy természetes maczkó előre. A puskacsövek lövéskészen állanak. E pillanatban azonban jobbról egy, még marczonább medve balról a harmadik, utána a negyedik, ötödik, tizenötödik... A vadászokban megfagy a vér, a fegyverek ravasza nem csattan el, hanem a mint a maczkó csorda lőtávoból elrecsegtetett, a hős vadászcsoport uccezu, vesd el magad, futásnak indult s meg sem áll — hazáig. A levelező azzal végzi tudósítását, hogy a német sógoroknak még mai napig sem melegedett meg a vértük a rémitő kaland óta. Hanem hát ki is látott egy csomóban 15 medvét? Közlebről a medvecordát nagyobb vadásztársaság fogja meglátogatni Rauber László és Otto bárók vezetése alatt.

— Nagy-Szeben vidéken ez ősszel 1000 drbnál több hosszúcsőrüt ejtettek el. — Gr. Széchényi Pál lábodi uradalmában az ősz folytán 700 drb hosszúcsőrüt ejtettek. — Báró Vay Dénes majorházi pagonyaiban 6 nap alatt 400 fácán, 439 nyúl, 14 szalonka, 21 fogoly, 15 lapin, 1 őzbak és 20 különféle vadat ejtettek a szíves házi úr és vendégei: gróf Eszterházy Ferencz, báró Vay Béla, Aladár és Elemér, báró Radvánszky Géza és Béla, gróf Csáky Ödön és többen. A vadászat utáni galamblovészlet tiszteletdíjait gróf Eszterházy Ferencz, báró Vay Dénes és Béla

vitték el. — Gr. Eszterházy Mórca a káptalani vadász területen Devecser mellett, a múlt hóban 8 drb. fővadat ejtett el. — Beliczey István ő. m. elnöklése alatt a békésmegyei agarász-egylet nagy díjversenyt tartott.

— A göhrdei udvari vadászat. A göhrdei hölgyek, a környékbeli hadegyletek, a helyi hatóságok fejei és az összes vadászág által, koszorúkkal, diadalívvel és fáklásmenettel a legünnepélyesebben fogadva, Vilmos császár vadászkiéretével nov. 14. este 7 órakor érkezett a göhrdei vadászcastélyba. Egy rövidre szabott, rőtvdra rendezett vadászzal, vasárnap este nyílt meg a vadászat. Ezt reggeli követte. A vadászat eredménye volt: 32 szarvas, 45 db. rőtvd, 2 jávor, 1 nyúl. Ezután vaddisznókra vadásztak, melynek eredménye volt: 88 nagyobb és 35 kisebb vad-disznó. Ezekből lőttek: Vilmos császár 4 szarvast, 6 db. rőtvdát 20 nagyobb és 5 kisebb vaddisznót.

* Figyelmeztetjük t. olvasóinkat az „Első m. Ált. Biztosító-társaság“ mai hirdetési rovatunkban olvasható felhívására. Mondhatjuk, hogy magyar társulataink közt ez a legfontosabbak egyike. Különösen kiemelendőnek véljük, hogy előzetes élvezetének kedvezménye főleg a jelen sanyaru évben lesz élvezhető mint jótétemény a pénztelen gazda által. De a társaságtól, mely már oda jutott, hogy 3 millió frtnyi alaptőkéjét teljesen befizeté, mely egy millió frtnyi tartalékját teljesen kiegészíté, méltán megvárhatta a közönség, hogy életének e nevezetes szakát azzal inauguralja, hogy a tüzosztályban is adjon kedvezményeket, olyakat, aminőket az élet- és jégosztályban adott s amilyeket más társaság nem adhat. Ki ne tudná azt is, mily bőkezűleg áldoz e társaság mindig az emberiség s a haza oltarán is!

* Egy nevelői minőségben működött egyetemi hallgató correpetitori vagy nevelői állást keres. Bővebb értesítést ad e lapok szerkesztősege.

HIRDETÉSEK.

Kitünő ingszabásért nyert kitüntetések:
Londonban 1871. Bécsben 1873. Szegeden 1875.
Székesfehérváron 1879.
Párisban 1878. Ezüst-Érmek.

BRACHFELD F.

a „Jokey-Club“-hoz czimzett
férfi divat és fehérmű raktára
Dorottya-utca 7. sz. a.

ajánlja ismert dus választékát czikkeiben; p. o. valódi angol keztyűt mint Dent-féle Chevette. Dogskin Kangaroo és többi hajtani való keztyűket, továbbá legujabb angol és francia nyakkendőket, harisnyákat, utóbbiakat selyemből, fil d'Ecosse- és pamutból, alsó-íngeket, nadrágokat, valódi angol esőköpenyeket és kocsikázó-takarókat. Egyszersmind figyelmezteti a magas rangú és nagyérdemű vevőit, hogy az új ing és zsebkendő divatok már is megjelentek.

Fröhwrth és Károlyi

papirkereskedése

Budapesten.

Fő-üzlet: V., n.-korona u. 10. Fiók-üzlet: V. Dorottya-u. 10.

ajánlja dus raktárát mindennemű

író- és rajzszerekből, valamint bel- és külföldi

levélpapír és borítékokból

saját készítményű legdivatosabb monogram és cimzerrel.

Egy doboz = 50 fehér angol és 50 boríték divatos színes monogrammal frt 1-25, 1.50, 2.—

Egy doboz = 50 színes bordás vagy sima levél és 50 boríték színes monogrammal 1.80.

Koronával 20 krral, arany, ezüst vagy színes bronz monogrammal 50 krral több.

Látogatójegyek kömetszve vagy nyomtatva 100 drb

40 kr.-tól 1 frt 20 krig.

Üzleti és jegyzőkönyvek nagy választékban és legolcsóbb árakon.

Levélbeli megrendelések utánvét mellett a leggyorsabban és legjutányosabban teljesítettek.

Halina csizmát utra és vadászatra

tóvábbá mindennemű férfi divatáru kü:önlegességet

ajánl a legjutányosabb áron

KARIKÁS LAJOS

Budapest, Dorottya-utca 3. sz.

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöletnek.

SEEFELNER J. L.

M. KIR. UDVARI
PAPÍR-, RAJZ-
FESTŐSZER-
KERESKEDÉSE
BUDAPESTEN
IV., váczi-utca 9-ik sz.

Ingyen és bérmentve kívánatra mindenkinek szívesen átküldetik bármelyike a következő újon megjelent árjegyzékeimnek:

Író-, levelezési és irodai szükségletek.
Rajz és vízfestészeti szerek. Építészeti, építői és műszaki kellékek.
Olajfestékek és olajfestészeti szerek.
Cotillon és bali cikkek.
Különfélék. Papirból való gyártmányok.

Levélbeli megrendelések utánvét mellett a szokott pontosság és szilárdsággal eszközöltetnek.

May Aladár

intézete

Budapest, kigyó-utca 5.

ajánlja általa vizsgáztatott nevelőnőket a magyar, német, francia és angol nyelvben, nemkülömben a zenében is. Azonkívül bonneokat, gyermekkertésznőket, ugyszinté francia gyermekjátosztársakat közvetlen Franciaország és Sweiczból.

Figyelmeztetés.

Egy nagy üzletház összes gyarmatárú-raktárának átvétele által azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy az alanti árukat tetemesen le szállított áron — kilójával — ajánlhatjuk.

K á v é.

Mocca frt 1-65	Jáva, világos frt 1-45	Gyöngy frt 1-65
Aranyjáva " 1-60	Portorico " 1-65	Costarica " 1-65
Laquaira " 1-45	Ceylon " 1-65	Neutchery " 1-75
Jamaica " 1-70	Cuba " 1-80	Menado " 1-80

T e a.

Peccovirág frt 8.—	Császárvegyülék frt 8.—	Congo frt 5-50
Narancs " 7.—	Mandarin " 6-50	Töredék " 2.—

R u m.

1 palaczk brazíliai 1.3 l. frt —70	1 palaczk Jamaica frt 1-20
1 " cuba 1.3 l. " —90	1 " Jamaica " 2.—
	1 " Annanas " 1-40

Tisztelettel **Breuer Sándor és Társa,**
Budapesten, bálvány-utca 7. sz.
(a magyar földhitelintézet épületében).

DROZSA L.

vasbutorgyáros

Budapest.

Gyár:

Király-utca 28. sz.

Raktár:

József-tér 14. sz.

Ajánlja a magas nemesség és a t. közönségnek gazdagon felszerelt raktárát mindennemű **vasbutorokban**: teljes szoba-berendezéseket, továbbá fűtéshez szükséges tárgyakat, elfogad nagyszabású megrendeléseket, u. m.: szálloda-, vendéglő és kávéházi berendezéseket, továbbá kórház és kerti berendezéseket. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Minta szekrényeket théa és rummal

¹/₂ kilo legf. orosz karaván-théa és 2 üveg (⁷⁰/₁₀₀ liter) legf. jamaikai rummal, öt frnyi postai utánvét mellett bárhova bérmentve küldünk. Továbbá ajánljuk:

¹ / ₂ kilo legf. orosz karaván-théa	2 frt 50 kr.
¹ / ₂ " " pecco-virág théa	3 " 25 "
¹ / ₂ " " családi vegyíték	2 " 50 "
¹ / ₂ " " moskvai melange	3 " 25 "
1 liter finom jamaikai rum	1 " — "
1 " legfinomabb jamaikai rum	1 " 50 "
1 pint legf. brasíliai rum	— " 80 "

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Bieber es Döbröczy,

théa és rum nagykereskedés,

Budapest, dohány-utca 3., az izraelita templommal szemközt.

Wirth János

Budapest, hatvani-utca 12. sz.

a nemzeti Cass'no-épület kapujának átellenében, ajánlja dusan felszerelt raktárát

arany, ezüst és ékszerszeműek

valamint tökéletesen kiprobált arany és ezüst szebb órákat nagy választékban a jelenlegi viszonyokhoz képest-leszállított áron.

Arany gyűrűk granat vagy türkiskövel 1.— krtól feljebb	Valódi svajcezi órák 2 évi jótállás mellett.
" női gyűrűk 2.50 " "	Ezüst hengerórák 6.50 krtól feljebb
" menyegzői gyűrűk 3.— " "	" horg. órák 12.50 " "
" gyűrűk va-lódi gyémánt-tal 7.50 " "	" remont.órák 13.50 " "
" fülbevalók 2.50 " "	" remont. ket-tős fedéllel 18.50 " "
" melltűk . 4.50 " "	Arany heng. órák 18.50 " "
" karperecz. 12.50 " "	" remontoir órák 35.— " "
" medaillon. 8.50 " "	" romontoir kettős fedél-lel 50.— " "
" inggomb. 3.50 " "	

Továbbá, gomb garnitúrák, kereszték, lánczok, erőkészletek, gyertya-tartók stb. Vidéki megrendelések utánvét mellett a legpontosabban eszközöltetnek. Javítások pontos és olcsó elkészítésre elvállaltatnak.

Karácsonyi és újévi ajándékokra alkalmas tárgyak nagy választékban kaphatók.

Kiszela fegyvergyára.

Budapest,

kis hid-utca a vadász-kürt átellenében,

ajánl

Lefauscheux dupl. puskák drótesővel	30 frt — kr.
Lefauscheux " puskák damaskesővel	38 " — "
Lancaster " puskák drótesővel	40 " — "
Lancaster " puskák damaskesővel	48 " — "
Lancaster dupl. puskák finom kézi munkával saját gyártmány, különböző rendszerű kiállításban.	
Lancaster dupla puska muschette damask	65 frttól 80 frtig
" " " Moire v. Bernat "	85 " 100 "
ugyanezek finom angol závárral	150 " 250 "

Forgópisztolyok. (Revolver.)

mindentéle rendszerben, kiállításban és nagyságban 6 frttól—20 frtig.

100 drb. Lefauscheux töltény 16 Caliber 1 frt 50 kr.
100 " " " " " 12 " 1 " 70 "
100 " Lancaster " " 16 " 1 " 60 "
100 " " " " 12 " 1 " 80 "
Zöld és Eley vörös töltények megfelelőleg drágábbak. Töltény-tartók különféle fajok a legolcsóbb áron, épügy tölténytáskák, puska-tokok, dobozok, szijjak, táboripalaczok, vadász-kürtök, vadászfűtyülök, forgópisztoly-tokok, Flobert puskák célzóablával és alakokkal együtt. Javítások a legjobban és leggyorsabban eszközöltetnek.

FREISLEM HERMIN

műfoltozónő

Budapest, váczi-utca 7. szám.

elvéllal mindennemű s legfinomabb valódi csipkék, selyemszövet, szőnyegek s. t. b. műfoltozását, úgy hogy a szakadások teljesen felismerhetlenek lesznek és azok oly módon állítatnak helyre, mintha újjak volnának.

Továbbá elvéllal himzéseket és mindennemű szöveteket műfestésre is.

Batthyáni kalapok

à 1 frt 75 kr.

Oxford ingek, széles csikokkal à 1 frt 75 kr.

Téli ingek 75 krtól 10 frtig.

Téli alsó nadrágok 1 frttól 5 frtig.

Téli sapkák mindenféle minőségben 1 frttól 3 frtig.

BREITNER HENRIK,

Budapest, régi bécsi-utca 15. szám.

GRIMM GUSZTÁV

könyvkereskedésében

Budapest, (IV., Ferencziek-tere 9. sz.) kaphatók

Diezel's Niederjagd. 5. Aufl. neu bearb. von E. v. d. Bosch. 1879. 12 füzetben 7 frt 20 kr.

Fährten- und Spurekunde. Von E. v. d. Bosch. 1879. Kötve 1 frt 80 kr.

Die Forstbenutzung. Von Karl Gayer. 5. verm. und verb. Aufl. Mit 262 Holzschnitt. 1878. 7 frt 20 kr.

Der Hase, dessen Naturgeschichte, Jagd und Hege. Von C. E. Freiherrn von Thüngen. Mit 20 Holzschnitten. 1878. 4 frt 20 kr.

Jäger Vademecum. Herausgegeben von Alexander Meyer. 1877. Zsebalakban kötve 1 frt 50 kr.

Fang des einheimischen Raubzeugs und Naturgeschichte des Haar-raubwildes. Von E. v. d. Bosch. Mit 100 Holzschnitten. 1878. 4 frt 20 kr.

Der Vorsteh-Hund in seinem vollen Werthe, von Friedrich Oswald. 4. Auflage. 1879. 1 frt 80 kr.

Der Waldbau. Von Karl Gayer. I. Band. Die Bestandsdiagnostik. 1878. 4 frt 20 kr.

Winckell's Handbuch für Jäger und Jagdliebhaber. Herausgegeben von J. J. von Tschudi. 5. umgearb. Auflage. Mit 24 Thierbildern, zahlreichen Holzschnitten u. 2 lithog. Tafeln. In zwei Bänden. 1878. 14 frt 40 kr.

Waidmanns-Erinnerungen.

12 Jagdbilder in Photographien nach dem Original-Cartons von Franz von Pausinger. Mit 24 Holzschnitt-Illustr. Begleitender Text von Carl Stieler. Folio Format. Original-Prachtband in Goldschnitt. 15 frt.

— Dismü a szó szoros értelmében. —

Illustrirter Jagd-Kalender 1880.

Herausg. unter Leitung v. Raoul von Dombrowski. Elegant gebunden 1 fl. 60 kr. In Leder gebunden 2 fl. 20 kr.

A 30 évi valódi Syrmiai zárda szilvoriumnak

egyedüli raktára

Éder Antal Gyulánál

Ferenczikerén 4. sz. a.
van,

a hol a zongoraraktár van. Telített pezsgő 1 frt 20 krba kerül, pintes üvegekben pedig 2 frtba.

Bármily nagyságu küldemények utánvétel mellett a leggyorsabban eszközölhetnek.

15 palack megrendelésénél, csomagolási ár nem számítatik; kevesebb küldeménynél a csomagolást igen olcsón számítjuk.

(Hamisításoktól óvakodni kell.)

ZONGORÁK, PIANINOK, HARMONIUMOK és ORGONÁK

legjobban és legolcsóbban kaphatók

ÉDER ANTAL GYULA

zongora-gyáros.

és 37, leghiresebb bel- és külföldi zongora-, pianino- és orgona-gyár képviselőjénél.

Budapest. IV. ker., Ferencziek-tere 4. sz.

Lőpor,

legfinomabb svájci vadászpör,

ugyszintén mindennemű

robbanó anyagok,

mint

robbanó pör, dymamit, gyújtókanóc, gyutacs töltények stb.

legjobban és leggyutányosabban kapható

ÉDER ANTAL GYULA

első magy. kir. lőpor-árudájában

Budapest, IV. ker., Ferencziek-tere 4. sz.

Őszi és téli idényre!

Legujabb bársony, selyem és gyapju női divatkelmek,
kész ruhák

párisi modellek után elegánsan kiállítva, Granat, Bronze, Ametist, Chaudron és Changeant kedvelt színekben.

Téli felöltők, Paletók, esőköpenyek és pongyolák
 nagy választékban és **rendkívül olcsó árak** mellett.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan valószínű. Kívánatra kész ruhadarabokat választás végett, ugyazinté mintákat kelméinkből szives készséggel küldünk.

ÁTS és TARSAI

női divat- és kész ruhák raktára, Budapest, Szervita-tér 4. sz. alatt.

MOSCH ÖZVEGYE

illatszer- és magy. kir. szab. Glycerin-szappan-gyár Budapest.

Raktár és üzlet:

Gizella-tér a „Magyar királyhoz“ címzett szálloda épületében.

Ajánlja dusan felszerelt párisi és londoni eredeti cikkeket.
 Karácsonyi és njévi ajándékokra.

Alkalmas tárgyak nagy választékban, a legjótányosabb árakon.

Népszerű könyv.

A tűzoltásról.

Kisebb mezővárosi, falusi és pusztai lakosok részére

irta gróf Kreith Béla.

E könyv a jövő hóban jelenik meg a következő tartalommal:

- I. Miként lehet a kisebb községekben vagy pusztákon is tűzoltóságot szervezni.
- II. A kisebb községi és gazdasági viszonyainkhoz mérten alakított tűzoltóságok részére alapszabályok, gyakorlati szabályzat és egyéb tudni való.
- III. Tűz elleni óvintézkedések községekben és pusztákon.
- IV. A falun és pusztán is elkészíthető vagy könnyen beszerezhető tűzoltó eszközök, használati utmutatással.
- V. Kisebb községekben és pusztán is alkalmazható tűzoltási rendszer, vagyis teendők a tűzvész esetén és a tűz után.

A nagy 8-adrét alakú, körülbelül 100 lapra terjedő munka tűzoltó eszközöket és tűzoltásnál való teendőket ábrázoló számos képet is tartalmaz. Ára 70 kr.

Gyűjtők 5 példány után tiszteletpéldányt kapnak.

Előfizetések vagy megrendelések a szerzőnek gróf Kreith Bélának címzendők Budapestre, lövész-utca 5. sz.

Wissnyey Gyuláné

IV. ker. (belső) kigyó-utca 2. sz. Várady-ház Budapest.

Ajánlja Karácsony-, ujév- és farsang idényre, leszállított árakon ujonnan nyitott, női divat, pipere és confection üzletét, melyben minden évadra a legdivatosabb női és gyermek kalapok, pongyola és alkalmi főkötők, coifurok, finom menyasszonyi, bál és alkalmi ruhák mindig a legutolsó francia divatlapok nyomán készíttetnek.

Mindennemű moule, crepliszé, selyem és csipke cravatok, gallér és kézelők, rüshék, csecsemői felszerelések és több eszkmába vágó cikkek mindig nagy választékban található.

Megrendelések legpontosabban teljesíttetnek.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

A Liliacée Parisienne Dr. Denvilltől

egyedüli főraktáromban mindig frissen kapható.

A legujabbakat
 papírszőnyeg- és diszitményekből

ajánl

SIEBURGER

magy kir. udvari szállító,

József-tér 8. szám, gróf Andrássy-palota.

Tausig József és társa

Budapest, Dorottya utca 3. sz.

ajánlják gazdagon felszerelt raktárukat:

Tükröket, arany, fekete arannyal és diófa kerettel, consol asztalokat, mindennemű képereteket, csillár lámpákat, falgertyatartókat, pipere tükröket és ablak-függönytartókat.

Mindennemű aranyozó munkák valamint javítások elfogadtatnak és legjobban, legolcsóbban és leggondosabban teljesíttetnek.

Budapest, Dorottya utca 3. szám.

Budapest, Dorottya utca 3. szám.

LÖVÉS Z E T.

Az üveggolyó-czellövésről.*)

Midőn több évvel ezelőtt az ugynevezett galamblovés divatba jött, azt a tulajdonképeni röplövés előiskolája gyanánt tekintették. Legujabban a galamblovés verseny- vagy díjlövésé fejlődött ki, mely egy kategóriába tehető a lövésenynyel. A galamblovés ezáltal megszünt kizárólag gyakorló lövés lenni és ha nem is épen hazard játékká, de mégis játékká lett, melynél sok pénzt lehetett kockáztatni és számos fogadás történetelt. Hazard- vagy szerencsejátéknak nem nevezhető a galamblovés, mert ennél nem csupán a szerencse, hanem főleg az ügyesség dönt. A mi már most a galamblovésnek mint a röplövés előiskolájának jelentőségét illeti, az nem oly fontos, mint látszik, mert valódi szárnyasra lövésben való gyakorlat nélkül az óhajtott siker el nem érhető, mivel itt ismét egészen más körülmények jönnek tekintetbe. Föltéve, hogy a galamblovés csakugyan a tulajdonképeni röplövés legjobb előiskolája, még akkor is a sok beteggé lövés miatt elvitázhatatlanul nagyon borzasztó eljárás marad. Igen sok kitünő galamblovó van, a ki mint vadlovó csak a középszerűek közé sorozható és épen így igen sok vadász, a ki a galamblovésben nem sokra vitte, kitünő vadlovónak bizonyult. Nolde báró beszéli, hogy egy nap alatt foklyokra egymás után kilencz doublettest csinált, a nélkül, hogy egy foglyot elhibázott volna, s e rendkívüli ügyességet fiatalkori folytonos gyakorlásának köszöni. Ő sem tagadhatja, hogy mint fiatal kezdő vadász, egyszer vagy másszor valamely a levegőbe feldobott tárgyra lőtt, sőt számos fecskét is ejtett áldozatul, de a gyakorló lövésnek e neme nagyon csekély értékkel bírt. Azonban mellőzzük a kérdést, vajjon a múlt lövés, — melynek a galamblovés is egyik nemét tekintethető — csakugyan elkerülhetlenül szükséges-e a képzett vadásznak vagy szárnyaslovónak, vagy nem; sőt tegyük fel, hogy okvetlenül szükséges, bizonyára van még elegendő célpont a szegény, szelid galambokon kívül, melyek közül sokat megsebesítenek és hosszú, kínos halál martalékává tesznek, a mit a legszenvedélyesebb galamblovók sem tagadhatnak. A galamblovés helyét legujabb időben a tollal megtöltött üveggolyókra való lövés foglalta el, mely remélhetőleg a galambokkal üzött iszonyu játékot mindinkább háttérbe fogja szorítani, sőt úgy lehet egészen kiszorítani. Az üveggolyók, melyekről szó van, az ugynevezett üveggolyó-hajítógépekből dobatnak ki és repülésök a legkülönbözőbb módokon eszközölhető. (E szerkezetet már bővebben ismertettük.

Ezen üveggolyó-lövés mellett szivesen emelünk szót s a gyakorló lövés e nemét melegen ajánljuk és pedig első sorban azért, hogy egy nyilvánvaló állatkínzást divatból kihozzunk és utaljunk arra, hogy az üveggolyó-lövés teljesen pótolja amazt, a nélkül, hogy állatok iránt kegyetlenséget kellene gyakorolni, elegendő, sőt — miután az üveglabdálövés nehezebb mint a galamblovés, — nagyobb gyakorlatot nyújt. A ki tehát meg van győződve arról, és abban a véleményben van, hogy a múlt lövés a kezdő fiatal vadásznak és czellövőnek elkerülhetlenül szükséges, az maradjon meg nézete mellett, de győződjék meg arról is, hogy az üveggolyó-lövésel ugyanazt a célt érheti el, melyet a galamblovéssel el akart érni. A földolog az, hogy az üveggolyó-czellövés amennyire lehet tetszésre találjon, mert akkor a galamblovés bizonyosan megszűnik. Az igazi vadászok valószínűleg rendőri tilalom nélkül is felhagynak a galamblovéssel és az üveggolyó-lövést veszik pártfogásukba; mert épen az igazi vadász soha sem kegyetlen és nincs

köből a szíve. A vadásznak minden szelid teremtmény megölése visszatetszik és így a kedves galambok gyilkolása, annál inkább gyakran előforduló megsebesítések is vissza fog tetszeni. Olni akar az igazi vadász és pedig passzióval és legyőzhetetlen szenvedélyvel akarja azt, de nem akar olyan teremtményt, mely arra van rendeltetve, hogy hasznót és örömet szerezzen, kinozni. — Hogy e czikk más véleményre térítette-e Diana összes tisztelőit, nem kérdezzük, de reméljük, hogy a nemes vadászok egy részét részünkre megnyerni, a galamblovéshez idegenné s az üveggolyó-lövésre hajlandóvá tenni sikerült. Vadász-üdvözlét minden nemes szívű vadásznak és állatkedvelőnek!

Jegyzőkönyv

a Lüttichben, 1879. évi okt. 22. és 23-án megtartott **összehasonlító löfegyverpróbák és lövési kísérletekről.** (A kísérletek kétesövűekkel, — Pieper-féle rendszer — tételtek a lüttichi királyi próbaintézetben Pieper gyárában, Rue des Bayards).

Első nap.

Összehasonlító löfegyverpróbák.

E próbák czélja, az egészen a géppel készített lágyított (dekarbonizált) aczélesövek ellenállási erejét a kovácsolt, illetőleg kézzelmunkált damasz-esövekével összemérni; egyuttal a még mindig létező előítéletet, mely szerint az aczél, mint nagyon merev, ily vékony feldolgozásban, nem bír kellő tartóssággal — eloszlatni. E kísérletek a királyi próbaintézetben Lüttichben Polain Alfonz úr felügyelete és vezetése alatt, — ki ez intézet igazgatója — valamint több szakember jelenlétében 1879. okt. 22-én d. u. 7 órakor történtek.

Hogy a megkísérlendő esövek teljes egyenlőségéről meggyőződés szerzettessék, csak egyes (nem kettős) esövek vizsgáltattak meg.

Pieper 8, dekarbonizált aczél-esövet és 8 damasz-esövet mutatott be. (Bernard-, Collé- és patkószeg-damasz). Mind e esövek belülről ki voltak esiszolva és kívülről szintén kellőleg elkészítve, a damasz-esövek, ezenkívül gyöngén meg voltak nedvesítve, (páczolva) hogy könnyen felismerhetők legyenek. A esövek öble (Kaliber) 18.0 volt és fémerőségük egy duplapuska esövével Kal. 12. volt egyenlő.

A próba a outrance történt, azaz: mindig nagyobb és nagyobb tölténnyel, egész a esövek szét-pattanásáig.

Minlőtt a esövek próbára bocsájtattak volna, a gyülekezetnek alkalma volt, különböző mérészközők által a esövek egyenlőségéről meggyőződni. Ez gondosan történt, s konstatálva lett, hogy mind a 16 esőnek ugyanaz a kalibere van és minden más tekintetben is annyira hasonlítottak, a mennyire lehető és szükséges volt.

Minden egyes próba előtt és után az illető esövek összehasonlítás czéljából egy asztalra helyeztettek. Az összes próbák eredményéről, a következő, fordításban közöltt

*) Az „Illustrirte Jagdzeitung“ után.

hivatalos bizonyítvány, melyet a lüttichi kir. próbaintézet igazgatója állított ki, értesít.

Bizonyítvány.

Az alulírott bizonyítja, hogy Pieper ur, lüttichi fegyvergyártó gyárában készített és a keletkezési hely megjelölése nélkül, 8 aczél és 8 damasz-csővet mutatott be előtte próba végett.

E csövek melyeknek kalibere 18.0 volt, a következő kísérleteknek lettek alávetve:

1. kísérlet. — 20 gr. lőpor, egy golyó (30 gr.)
Eredmény: mind a 16 cső kiállta a próbát.
2. kísérlet. — 20 gr. lőpor, két golyó.
Eredmény: mint föntebb.
3. kísérlet. — 30 gr. lőpor, három golyó.
Eredmény: négy damaszcső szétpattant.
4. kísérlet. — 40 gr. lőpor, négy golyó.
Eredmény: négy damaszcső szétpattant.
két aczéleső szétpattant.
5. kísérlet. — 50 gr. lőpor, öt golyó.
Eredmény: két aczéleső szétpattant.
6. kísérlet. — 60 gr. lőpor, hat golyó.*)
Eredmény: három aczéleső szétpattant.

NB. Egy aczéleső a hatodik kísérletnek nem lön alávetve, ennél fogva 5-ször kapta az E. L. jegyet, az 5 kiállott próba bizonyítékául.

Lüttich, 1879. okt. 22.

Polain Alfons m. p.,
igazgató.

A kísérleteket nagy számú szakemberek figyelték. Jelen voltak számos fegyver és lőszergyáros, puskaművesek és többen a tüzéségi főtisztek köréből.

Másnap sörétes fegyver próbák történtek, miről a jövő számban írunk.

(Folytatása köv.)

— **Első osztrák lövész-szövetség.** Az előkészületek a jövő évben Bécsben tartandó első osztrák szövetségi lövésre, mely egyúttal az osztrák lövész-szövetség alapítási ünnepélye lesz, már megkezdődtek, és pedig az osztrák lövész-szövetség választmányán kívül a bécsi lövész-egylet feladata lesz, ez ünnepélyt céljának megfelelőleg rendezni. Hogy a szövetségi választmány kebeléből kiküldendő albizottságok azonnal a tervek birtokába jussanak, a bécsi lövész-egylet állandó lövész-bizottságát előlegesen egy tervezet kidolgozásával bizta meg, mely az ünnepélyen érvényes lövésrendet állapítja meg, minthogy ennek kell minden további intézkedések és tervek, jelesül a löcsarnokok építésére és a célzóablak felállítására vonatkoznók, alapjául szolgálnia. A lövész-bizottság már több ülést is tartott és így az egész kidolgozott tervezet rövid idő alatt a lövész-választmány plenuma elé lesz terjeszthető, mely azt megvitatja és azután végleges elhatározás végett a szövetségi választmány elé terjeszti. Egyidejűleg a bécsi lövész-egylet több szakembere egyetértőleg a cs. k. katonai lövölde vezényletével munkálatba vette az építési tervezetet és így a meleg buzgalomnál fogva, mely mindenkit megszállott, várható, hogy a rövid idő daczára, a szépnek tervelt ünnepély jól fog sikerülni. Mint mondják, az ünnepély számára az illető miniszteriumok és más hatóságok támogatása is biztosítva van.

* Az összes töltény husszusága 33 cm. volt, melyből 21½ cm. a lőportartóra és 11½ cm. a golyóraesik.

A czélbalövés elemei.

A czélbalövés azon ügyesség, melylyel egy lőfegyver segélyével annak lövetét egy meghatározott tárgyra kilőjük. Lőfegyverül mai nap a vadászaton csupán a golyós vagyis vontesövű és a sörétes puska használtatik; az első erősebb vadra és nagyobb távolságokra, a második kisebb vadra és csekélyebb távolságokra.

Ezen ügyesség megszerzése egyrészt a természeti képességekhez van kötve, másrészt sűrű gyakorlat eredménye. Amaz „adományok“ a következők: a látóérzék élesége, a nagyság és a nagysági viszonyok helyes megbecslése, testi erő, ügyesség, hidegvérűség, lélekjelenlét, bátor-ság és kitartás. E természeti sajátságok nélkül a legszorgalmasabb gyakorlás sem emelheti a lövőt a középszerűség fölé. Ezzel párosulva azonban teszi a gyakorlat a mestert.

Hogy a legrövidebb idő alatt lövési ügyességre tegyen szert, a kezdő lövő ismerkedjék meg mindenekelőtt a lőpor sajátságaival, különösen annak erőnyilvánulásaival, ha ugyan ezzel már kora ifjúságában játszva meg nem barátkozott. Ehhez ne válassza mindjárt a közönséges lőfegyvert, hanem eleinte szabad lőport kisebb, majd nagyobb mennyiségben; kulespuskát és kisebb lőfegyvereket csak akkor, ha a szabad lőpor fellángolását a legkisebb idegmegrendülés nélkül nagy közelségben szemlélni képes. A nagyobb teljes töltényű lőporfegyvereknek kezdetben használása igen gyakran oka lesz egy balszokásnak, melyről nagyon nehéz leszokni, az ugynevezett rángásnak, azaz egy önkénytelen, a czélzás biztosságára nézve nagyon hátrányos testmozgásnak, mely az elsütéskor a ravasz meghúzása közben jelentkezik.

A vadászfegyver kezelésében való első gyakorlásul használja a fiatal lövő a golyós puszkát. Tanácsolható, hogy eleinte csak lőportöltéssel és a fegyvert támasztékra téve löjjen. Tanácsolható továbbá kezdetben töltetlen és üres gyutacscaal ellátott fegyverrel tenni lövési kísérleteket, mely alkalommal könnyen megvizsgálható, vajjon a tárgy, illetőleg a szem teljes nyugalomban van-e. Csak ezután kezdje el a kezdő a czéllovést kis távolságra, nem több mint 60 lépésnyire, egy e távolságra éppen „belőt“ puszkával.

A pálya tudniillik, melyet a kilőtt golyó leir, nem vízszintes, hanem mint a fecskendőből kibocsájtott vizsugar, ivalaku vonal, minthogy az egyenes vonalba terelő gázok mellett, a lövet nehézségereje is közreműködik. Ha az irányvonal és a puskaüreg tengelye párhuzamosan fektüdnének, a golyópálya folytonosan az irányvonal alatt haladna és, egy hajtalékot írva le, a testek szabad esésének törvénye szerint, annál gyorsabban, tehát egyenlő időközökben annál mélyebben esnék az irányvonal alá, minél nagyobb a tér, melyet már befutott. Az irányvonal és a lőfegyver öblének tengelye azonban a függélyes sikon nem fekszenek párhuzamosan. Már a vasnak a tőcsavar felé szükséges vastagulása következtében mind a két vonal a cső nyílása felé egymáshoz közeledik. Meghosszabbulásukban a csövön kívül metszik át először egymást, előbb vagy utóbb, a szerint, a mint az iránypont távolsága az üreg tengelyétől a tőcsavar előtt nagyobb vagy kisebb, mint e két pont távolsága a cső nyílásától. Az irányvonal, eredetileg a golyópálya fölött haladva, ekkor először metszi ezt át lefelé, vagy a mi egyre megy, a golyópálya az irányvonalat először metszi át fölfelé; különben mindinkább az irányvonal fölé emelkednék, ha iránya vízszintes volna. A golyó növekedő távolodásával a csőtől, nagyobbodik azonban annak gyorsasága és ebből következik: hogy a csőtől egy bizonyos távolságban a golyópálya az irányvonalatól távolodásának maximumát eléri, innen kezdve egy ivvonalban ahoz ismét közeledve, míg másodsor nem metszi az irányvonalat, ettől kezdve ez folytonosan mélyebben alászállva.

(Folytatása köv.)

HALÁSZAT ÉS HALTENYÉSZTÉS.

Haltenyésztés.

Napilapok, szakfolyóiratok egyaránt hozzászólottak, aggodalmukat, sajnálkozásukat fejezve ki, midőn azon szomorú hír kezdett elterjedni, hogy a balatoni halászatot mily nagy veszély fenyegeti. Az ingyenczeket, kik a fogast száz mértföldre is megrendelik, nem kérdeztük meg, azonban hisszük, hogy ezek járják meg legjobban, midőn megszórt csemegéjükről le kell mondaniok. Tudományos alapon kezdik vitatni, miként lehetne e világhírű halastót ismét benépesíteni kedves lakóival, s nem kételkedünk, miszerint tétetnek is majd egyes kísérletek. Vajha sikerre vezetnének, mert nemcsak hogy ezer ember életmódja függ ettől, de kétségbevonhatlan tény, hogy a fogas a földvilág legizleteseb hala, s kivészését nagyon lehetne sajnálnunk.

Általában alig tudnánk már ma hal nélkül megélni. Nélkülözhetlen táplálék ez, különösen a bőjti időszak alatt. Ámbár tévednénk, ha azt hinnők, hogy a hal csakis az új kor kedvencz csemegéje. Korántsem. A történelem adatai azt tanúsítják, hogy az ember nemcsak a földet, de a vizet is minden lakóival egyetemben szolgáljává tette s a viztől épen úgy követelte adóját, mint a földtől. A vadász és halász a mesés hajdankor hajnalában együtt indultak ki, s mihelyt a vadász reájött, hogy némely vadat meg is szelidíthet, sőt háza táján nevelhet, a halász is valószínűleg a haltenyésztés eszméjét. Egyiptomban p. o. a terjedelmes halastókat mesterséges vízvezetékek közvetítése mellett látták el folyamvizzel. Magnesiában, a persa uralom idejében szintén több halastóról tétetik említés, ugyszintén Görögország, Iococzia tartományában is, Spárta s Athén talaja s éghajlata e czélra nem volt kedvező.

Az elkényeztetett római patriczius el nem lehetett volna szózt s friss hal nélkül; nem érte be azzal, hogy a brit gyarmatokról hajószámra hordták az osztrigát, Afrikából a sármányt, füge-madarat, Illiriából vaddisznával, Corsicából fáczánnal látták el bőven. Mindez nem elégítette ki, bőviben szeretett lenni a halnak is, az óriás orsóhal ott uszált udvara halastavában, melynek alja a legfinomabb márvány volt.

Juvenál érdekesen írja le, hogy mennyire megijedt valami szegény halász, midőn a szabad folyamban egy ritka szépségű halat fogott, mert azt hitte, hogy az a fejedelmi halastóból szökött volna ki. Reszkető léptekkel sietett, hogy a drága zsákmányt a zsarnok lábai előtt mutassa be, nehogy e ritka fogásért halállal lakoljon. — A római főúr akárhol telepedett legyen is le, első gondja volt, hogy vízvezetékét létesítvén, halastót állítson be lakásához közel. Cajusnak egyik kedvencz időtöltése az volt, hogy a halastóban felbukkanó potrohos halakat szemlélgette. Az az orsóhal azonban, melynek sulya a rómaiaknál igazán vetélkedés tárgya volt, aligha nem angolna lehetett. Sajnos, hogy a római természetbuvárok e kedvenczhal különösebb ismertető jeleit nem említik föl. Azonban, a dolog lényegére elég annyit tudnunk, hogy a római patricziusok mulató kertjéből nem volt szabad a halastónak sem hiányoznia.

China, mely annyi találmányban előzte meg századokkal eleve a nyugatot, a haltenyésztést is nagyban űzte. A Hohang-ho folyam emlékezetet meghaladó idő óta legalkalmasb volt a haltenyésztésre s közelében a gazdag mandarinoknak ékesen földszített halastóik messze terülnek el, s lehet valami igaz azon állításban, miszerint több halnem egyenesen Chinából származzon át hozzánk.

Mihelyt a római birodalom s majd a szomszédos tartományok is a keresztény hitet vették föl: a hal nélkülözhetlen ételmi czikké lett. A folyamok szűken adták a halat a nagy szükséglethez képest, tengeri halat pedig csakis

tengerparti vidékeken lehetett kapni. Mindegyik zárdának külön halastava volt, hol nagy mennyiségben tenyésztették az angolnát, durda és rája-halakat, s nem igen volt valami nagyobb lakhely, hol csuka-tenyésztésre rendeltetett halastó nem lett volna. — A közép kor édes vízi halai közül a csuka örvendett legnagyobb keletnek. Szálkás, izetlen hal, sok lé s igazi szakácsművészet teheti élvezhetővé, minthogy azonban igen nagyra megnő, a vendégségek s bőjt alkalmával ezt tállták föl disz-étel gyanánt. Lazacz, tőkehal, sardella csakis a tengerparti vidékeken volt kapható s szállítása igen sokba került, így hát a köznép asztalán ismeretlen étel volt. A bőjt idején ennélfogva igen meg lehettek akadva, mert tekintetbe veendő, hogy a középkorban sok ma már olesó s nélkülözhetlen ételmi czikk vagy nem, vagy csak nagyon drága áron volt beszerezhető. Télen kevés vajra tehettek szert, czukrot csak főranguak nagy ünnepekre iszlelhettek. A rostélyon sült csuka s rája-hal képezték főleg a bőjti eledelt.

A reformáció kegyetlenül bánt el a hallal. Az új hit követői a szegény vízi lakót elhanyagolták, sőt még a halvölket is gúnyolták. A halastók kiszáradtak. Évtizedek múlva kezdett csak általánossá válni Angliában s északi Európában a héringevés s évszázad került bele, míg a takarékos francia azon eszmére jött, hogy jó lenne talán nemzetgazdasági szempontból a haltenyésztést újból fölkarolni. A francia nemzet példáját Szászországban is követték s különösen Hünningenben tudományos alapon szerkesztett halastókat állítottak föl. A hal főérdeme az, hogy tenyésztése jóformán mibe sem kerül. Az óriás lazacz, melyet egy skót magánhalastójában hizlalt, fölért egy borju értékével, míg gazdájának csak az elszállítási költség került néhány fillérjébe. A haltenyésztés, ha azt tudományos alapra fektetik, a legnyereségesebb üzletág. A párisi hal-üzlet az 1879-iki forradalom óta jelentékenyen csökkent. Akkor két annyi halat fogyasztottak el, mint ma. Miért? mert a halastók kiszáradtak s azzal együtt a haltenyésztés is alább szállott; a kevés halmennyiség értéke pedig jelentékenyen növekedett. S csak most újabb időben kezdik pengetni a haltenyésztés szükségességét, sőt magánvállalkozók nem egy halastót létesítettek a fővároshoz közel. A halastó teknője három szakaszból áll. A felső szakasz a legkisebb, a középső másfélannyi, a legalsó szakasz pedig két annyi mint a felső. A hol tehetik, csatornán keresztül folyvást friss édes vízzel látják el a hármastókat, ha ez ki nem vihető, esővizet gyűjtenek s azzal frissítik föl; az állott vizet zsilipeken bocsátják ki. A teknő mélye öt—nyolcz lábnyi. A halastó közelében mintegy öt-hat méternyire fának vagy bokornak hire-hamva sincs, mert ezt a halak nem kedvelik, de a széles levelű vízi növények annál nagyobb szorgalommal tenyésztetnek a halastó vizében, mert ez valószínűleg áldás a haltenyésztőre nézve. Az így szerkesztett halastó nem szeszély, de hosszas tapasztalat eredménye s a Németország északi vidékein utazók meggyőződhetnek ezek czélyszerűségéről. A jól kiszemelt vízi növényeknek is meg van a magok rendeltetése, amennyiben a gyökérszálak a halak ivási lakhelyei gyanánt tekintendők, de ezenkívül táplálékul is szolgálnak.

— **A Balatonban** ez évben oly kevés hal van, hogy Kencsétől egész Keszthelyig alig lehet fogni. A halászok és bérlők műtenyésztés által akarják a veszni iudult halakat pótolni. (?) Az egész Balaton tájéka szoniorú képet nyújt ma, midőn ott nemcsak a hal pusztul, de egyéb keresetforrása is a népnek napról-napra apad s egyre terjed az elszegényedés.

Az aquarium.

Ma már igen sok helyen láthatunk kisebb vagy nagyobb szerű aquariumpotokat.

A fővárosi állatkertben is fognak egy nagyobb szerűt, különféle halak és egyéb vízi állatok tartására berendezni.

Az aquarium nem csupán személt gyönyörködtető látványosság, hanem igen czélszerű a különféle vízi állatok életmüködéseinek megfigyelésére.

Kisebbszerű aquariumpot bár ki is berendezhet magának. Egy ilyennek elkészítési módja egyszerű: koczka alakban összeállítunk 5 db. □ alakú üvegtáblát, megtöltjük vízzel, a melybe kavicsot vagy ásványköveket is rakhatunk, ellátjuk az egész felső nyilást egy sodronyháló fedéllel és a vízbe halakat vagy tetszés szerint egyéb vízi állatokat teszünk, melyek megfigyelése minden halász embert érdekelhet.

A vizet gyakran kell az aquariumban fölfressíteni.

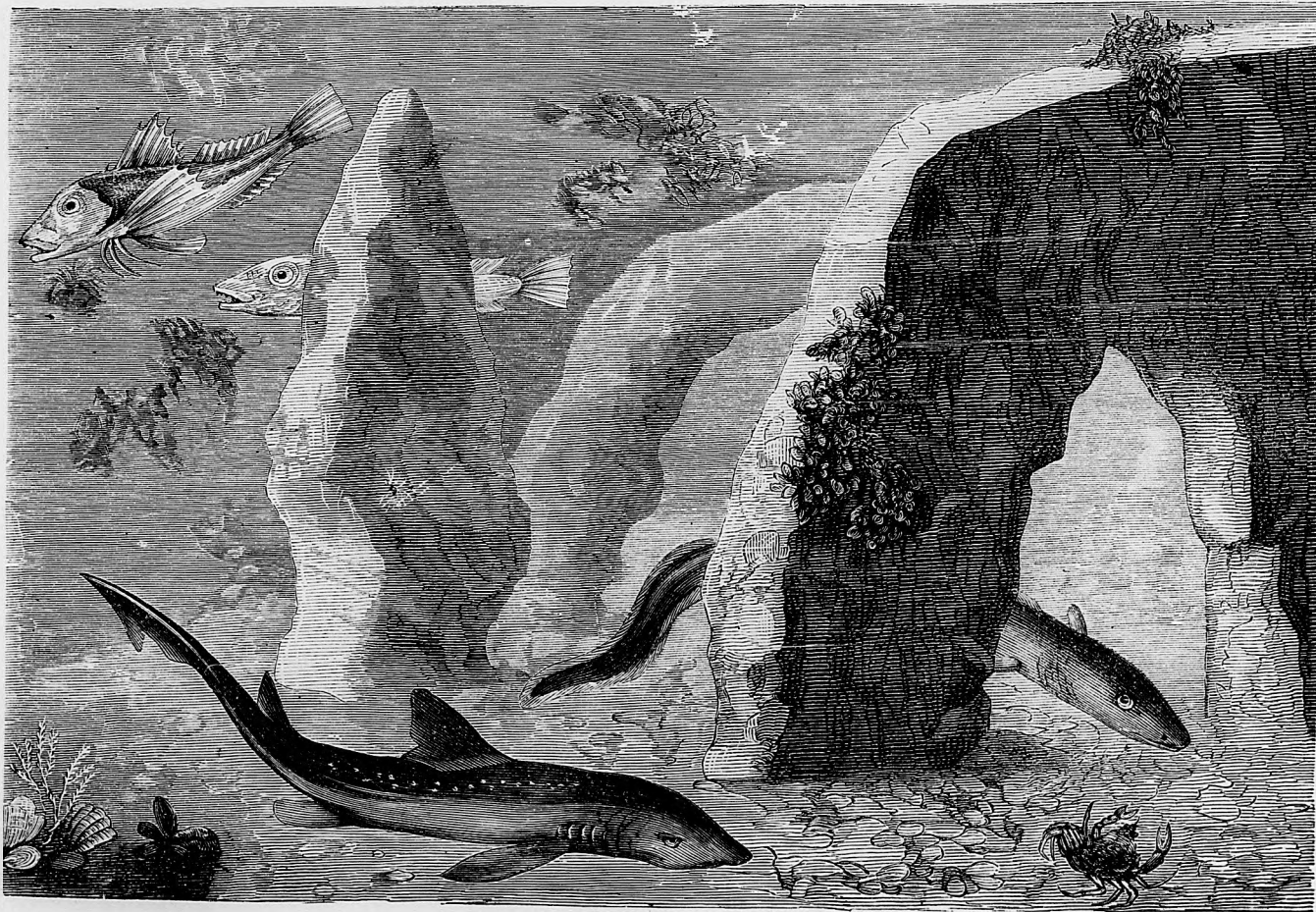
Az intézet a költő-készülékhez szükséglett tojást említett két rendbeli bérlett tavaiból nyeri.

Hogy tenyésztésre alkalmas halanyag nyercssek, a tojást szükségkép vad vagy természetes állapotban élő halból kell nyerni.

Az intézetben nevelt hal tojásai elkényeztetett s nehezen acclimatisálható nemzedéket fogna szolgáltatni, azért ez figyelembe nem vétetik.

Meg kell jegyezmem, hogy ez intézet csakis a téli ivásu, vagyis november, december, januárban ivó legnemesebb hal, a pisztráng- s lazac-féléket tenyészt, azt tartván a nyári ivásu halról, minő a langy vizek hala többnyire, hogy az kellő óvás mellett maga-magát elszaporítja, birván a nemes halhoz képest roppant tulnyomó számu ikrával; mi csak azért történhetik, mert a nyári ivásu hal ikrája mákszemnyi apró, míg a téli ivásué borsónyi.

Az intézet tehát a seekircheni és hinterseei tavakról ikragyűjtő állomással bir.

AZ AQUARIUM.

A salzburgi haltenyészderől.

Mutatvány **Kenessey Kálmánnak**

„Nézetek a hazai halászat ügyében“ című jeles röpiratából.

(A munka kapható Ráth Mórnál, Budapesten.)

(Folytatás.)

1866. évi felállitása óta az intézet évről-évre nagyobbodó mennyiségű termékenyített tojást ad el, legnagyobb részt az osztrák örökös tartományokba, sőt Felső-Magyarországba is, az eddigi keresletgyarapodáshoz képest ez idén, illetőleg e télen egy millió tojás körül; s e mellett az intézet két tava évenként halszaporulatot nyer, és az intézetben nevelt hal fogyasztásra árultatik.

Leírom most már röviden a mesterséges haltenyésztés gyakorlatát.

Az ivási korszak megnyitával a halászmester egy-egy, vagy a szükséghez képest több segéddel ez idő alatt az illető tavaknál tartózkodik. Az ivóhelyeket, melyek a sekélyes vizeken léteznek, jól ismerik a halászok. Ide szokott seregleni az ivó hal, párosával itt játsza körül a hím a nőtényt, itt rakja le tojásait emez, s itt termékenyíti meg a már lerakott tojást a hím, a tojások közelében kibocsátott magjával, mert a hal a szó szerinti testi közösülést nem gyakorolja mint más állat.

Itt huzza tehát meg hálóját a halász s vesz a kifogottakból egy nő- és hím neműt operatio alá.

A gyakorlott szem s ügyesebb kéz azonnal felismeri, hogy mesterséges tenyésztésre alkalmas-e, érett-e a hím és nőhal.

Mindkét nemű hálnál szükséges, hogy 3—5 évet elért legyen.

A nőtény potroha az ivási szakban, lágyan duzzadt, tapogatva oly érzést kelt, mintha maggal tölt zacskót érintenénk, alfele duzzadt, pirosuló; az érettség legfelölőbb jele, ha a hal — fejénél tartatván, az ikrát önként hullatja. De önként minden ikra semmi esetben ki nem potyogván, a hal fejénél fogva tartatik, s midőn göresös rángatózásából kifáradván, magát teljesen elhagyja, hasa hosszában döngöltetik, majd a hüvelykujjal felülről lefelé ügyes simító nyomkodás alkalmaztatván reá, az ikra nehézség nélkül hull alá egy, az e célra előkészített, félig vízzel tölt tálba.

A hímhal a nőhalhoz hasonlóan kezeltetvén, tenyészmagvát kibocsátja azon tálba, melybe az ikra gyűjtetett; mi megtörténvén, a vizet tejszerűen fehéresre festett tenyészmag kézzel, a vízzel és ikrával — mintha kását mosnánk — összekevertetik, miáltal az eszközöltetik, hogy a hím tenyészmedvével impregnált vízzel minden szem ikra érintkezzék s a fructificatio vagyis termékenyülés megtörténjék; mi 3—4 percz alatt valóban meg is történik.

Ekkor a víz leöntetvén az ikráról, ugyanaz a költőhelyiségbe vitetik.

A költőhelyiség Salzburgban áll egy közép nagyságu teremből, melynek északi oldalán egy források által táplált víztartó van. E víztartóhoz alkalmaztatnak a költőmedencék, pár hüvelyknyi lejebszállással lépcsőzetesen és pedig akként, hogy a legfelső medencébe csergedező víz kifolyását a másodikba, ez a harmadikba, negyedik-, ötödik- s a többibe csergedeztetik.

E medencék $1\frac{1}{2}$ —2 négyszöglábnyi, legújában mászas agyagból készült cserépedények, tetszés szerint 8—10 hüv. mélyek, színük alatt egy-két hüvelyknyi peremmel vannak ellátva, e peremre üvegszálakból összeállított rostélyok helyeztetnek, mely rostélyok szálai úgy illesztetnek össze, hogy a rájuk rakott haltojás át ne potyoghasson ugyan, de a viznek szabad utat engedjen.

E rostélyokra a halikra gondosan elhelyeztetik; legjobban egymás mellett, egymást alig érintve rakatik le.

A folytonosan csergedező víz élenyével élteti a tojásokat s egyuttal a netán elhott vagy záptojásokat lesodorja, mit ha a víz nem eszközölne, finom csipővasacszkával távolíttatnak el, nehogy rohadásba jöven, romlást idézzenek elő az ikrákban; a csergedező víz továbbá óvja a tojást a penésztől, a szemmel láthatlan ólósdiék pusztításától.

A termékenyített tojásokban nyolczadnapra már látható a hal-embryo fekete pontja, mely is a téli ivásu halnál 30 napra teljesen kifejlődöttnek látszik, s 40—43 napra a tojásból kibuvik.

A kibuvott halacska egy zacskócskával az álla s hasa alatt jó a világra, mely öt mintegy öt hétig táplálja, s így ez idő alatt semminemű más táplálékra szüksége nincs, amint azonban zacskója elenyészett, azonnal nyugtalanná lesz, eledel után lát, táplálkozván az első napokban csakis ázalék-s héjjal, oly férgelkekkel, mik pusztá szemmel nem is láthatók.

Ez azon pillanat, midőn leendő lakhelyére, az illető tó vagy folyamba bocsátandó a hal, hol rendes körülmények közt mesterséges eledelt nélkülözhet ugyan felvéve, hogy nem tulnépesített a helyiség, mint ez a tenyészdeknél lenni szokott, de gyorsabb növekvésük tekintetéből nem fog ártani őket lehetőleg szétzuzott borjuvelő, vér, később máj s egyéb husfélével etetni.

Tenyészdeknben, hol sok hal van kis helyre szorítva, az etetés az ázalék-férgek nyujtásával azonnal megkezdetik és folytattatik, később oly fokra emeltetvén a táplálás, hogy egy mázsa halsulyra 8 font tápanyag számíttassék.

Mi a távol vidékre szállítást illeti a tenyészdekből, ez rendszeren a 30-napos embryo szétküldésével gyakoroltatik. A kikelt hal szétküldése bár szinte lehetséges, de tekintve az ezen móddal egybekötött nehézségeket, mellőztetik, s a szétküldés az embryokra szorítkozik jobban.

Az embryo puha mohába takartatik faládákban, lehe-

tőleg megóvatván a légváltozás befolyásától, és így mehet — főleg vasuton — száz meg száz mértföldnyire.

Megérkezve az embryo küldetése céljára, azonnal lyukacsos fenekű és oldalu edényben, de melynek lyukai szűkbbek legyenek, mintsem hogy rajtok az embryo kihullhasson, s a benépesítendő vízbe helyzetetik el olyformán, hogy az edény a víz folyása, hullámzása mozderejének kitéve legyen, de azért el ne sodortathassék.

(Folytatása köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Prückler László úrnak **Budapesten** köszönjük becses közleményeit, a melyekhez hasonlókat kérünk mások is. — **S. F. s. f. úr Lugoson**, **Venter G.** ügyvéd, **Borteleky L.** továbbá **B. P.** és **Skala J.** úrnak igen lekötözték szerkesztőségünket szíves leveleik tartalmával.

Lapunk t. előfizetőinek egy 1880. évre szóló vadász-naptárt ingyen fogunk küldeni.

A „Vadász-Ujság” kiadója: **Br. Mednyánszky Árpád** és **Egerszeghy Sándor** országos központi hirdetés felvételi irodája.

N y i l t t é r.

Br. Mednyánszky Árpád és Egerszeghy Sándor

„Országos központi hirdetés felvételi irodája”

Budapest V. fürdő-utca 4. szám

ajánlkozik a lehető legmérsékeltőbb feltételek mellett, hazai és külföldi legszolidabb földhitelintézeteknél, jelzálog kölcsönök gyors keresztülvitelére és a jelzálogi kölcsönrel járó telekkönyvi ügyek lebonyolítására, minden készpénz előleg nélkül.

Részvények!

a következő

Takarékpénztárak

nehány részvényeinek megvételével bizattam meg: u. m. Zala-Egerszeg, N. Kanizsa, (első és délzalai) Rohonc, Csabrendek, Kőszeg (első) Kis-Czell, Körmend, Szarvas, Orosháza, Zombor, Szabadka, T. Kanizsa, Cservenka, Pápa, Veszprém, Bonyhád, Szigetvár, Nyiregyháza, Nagy-Károly, S.-A.-Ujhely, Kalocsa, Kecskemét, Gödöllő, Czegléd, Székesfehérvár, Nagyvárad, Temesvár.

Eladni szándékozik szíveskedjenek az árakat (f. é. szelvényt beleértve) velem tudatni.

Egerszeghy Sándor

Budapest, V. fürdő-utca 4.

„Népszerű könyv a tüzoltásról.” Kisebb mezővárosi, falusi és pusztai lakosok részére írta **gróf Kreith Béla** (lapunk belmunka társa.) A könyv tartalma:

I. Miként szervezhetünk tüzoltóságot kisebb községekben és pusztákon is.

II. Községi vagy gazdasági viszonyainkhoz mérten alakult tüzoltóságok részére alapszabályok, gyakorlati szabályzat és egyéb tudni valók.

III. Tüz elleni óvintézkedések községekben és pusztákon.

IV. Falun és pusztán is könnyen elkészíthető vagy beszerezhető tüzoltó eszközök használati utmutatással.

V. A kisebb helyeken is alkalmazható tüzoltási rendszer; teendőik tüzvész esetén és a tűz után.

A nagy 8-adrét alakú, körülbelül 100 lapra terjedő munka megjelenik a jövő hóban **számos képpel**, melyek tüzoltó eszközöket és tüzoltás körüli teendőket ábrázolnak.

A **könyv ára** népszerű kiállításban 70 kr, finom papíron 1 frt.

Megrendelések vagy **előfizetési pénzek** a szerzőhöz, **gróf Kreith Bélához** Budapest, Lövész-utca 5. sz. czimzendők.

Vadász-fegyverek!

Lefaucheux vagy Lancaster rendszer, Chokebore fegyverek, angol vagy belga csövekkel. Express Riflek, czéllövész pisztolyok. Mindennemű **Revolverek**. Eredeti angol **Lancaster** töltények, **Eley Brothers**-tól Londonban. **Lefaucheux** töltények és vadász-szerek. **Bogárdus**-féle üveggömb-dobó gépek. **Sederl**-féle világ szabadalmi **Revolverek**, mely minden lövés után kidobja a kilőtt töltényt.

KIRNER JÓZSEF

m. k. udvari puskaművesnéi
Budapesten.

Raktára: Gyára:
IV. ker. Szervitater 4. sz. VII. ker. Király-utca 65. sz.

Raktár Bécsben:

SEENGER FERENCZ X. urnál

I. Seiler Gasse 4. sz.

MÜLLER J. I.

ezelőtt

Vadász Ferencz özv. utóda

illatszer-tára a „virág királynéhoz“

Budapest, koronaherceg-utca 2. szám.

Főraktár

a legfinomabb angol és francia

illatszer-árakból,

hajkenőcsök, toilette-szappanok, krém-ek, arczporok, fehér és piros szépítő anyagok, fogporok, fogpászták és szájvizek, továbbá: ruha-, fog- és körömképek, angol hajképek, legfinomabb szivacsok és más itt föl nem említett pipereszr.

„FORTUNA“ kártyagyár

Budapest, mérleg-utca 6. szám

ajánlja gyártmányait,

a legfinomabb Casino-, Salon- és kávéházi kártyákat legkitünőbb minőségben és legolcsóbb árakon.

Huzás f. é. december 1-én

Igérvények 1864-iki sorsjegyekre

Főnyeremények 200.000 frt. 20.000 frt o. é.

á 4 frt és 50 kr. bélyeg; továbbá

Igérvények

Windischgrätz herceg-sorsjegyekre

Főnyeremény 21.000 frt. o. é.

á 2 1/2 frt. és bélyeg, kaphatók

LUEFF M.

illatszerésznél

Budapest, váczi utca 28. szám.

Br. Mednyánszky Árpád és Egerszeghy Sándor

„Országos központi hirdetés felvételi irodája“

a „Vadász-Újság“ és a hirdetéses fali-naptár kiadó-hivatala,

Budapest, V. fürdő-utca 4. sz.

felvesz mindennemű hirdetéseket és hírlapi közleményeket az összes magyarországi és külföldi hírlapok részére; valamint a legcoulansabb feltételek mellett közvetít birtok és ház eladásokat és vételeket, vagy pedig olyanok bérbé adását és vételét. Bejelentések a fenti irodánál minden előleges díj nélkül fogadtatnak el.

Valódi

FRANCZIA PEZSGÖK

(Champagne)

nagy raktára a legjelesebb fajokból u. m.:

Veuve Cliquot Ponsardin	L. Roederer Carte blanche	Heidsieck & Co Monopole	C. H. Mumm & Co Extra dry
Moët & Chandon Crémant rosé	Heidsieck & Co La grande Marque	Ayala & Co Carte blanche	Moët & Chandon Grand Crémant Imperial
P. Ruinart & Co Carte blanche	Aubertin & Co Carte blanche	De Villers Crémant rosé	Ch. Farre „Caprice“

Eredeti kosarakban, valamint üvegszámra is a legjutányosabb áron.
Minden pezsgőnket egyenesen hozatván, azok valódiságáért kezeskedünk.

Mindenféle külföldi borok, francia és hollandi likörök, és a legjelesebb honi asztali és csemege borok tiszta és hamisítatlan minőségben

LÁPOSSY F. és TÁRSA

borkereskedőknél.

Budapesten, Deák-utca 5. és egyetem-utca 2. szám.

ELSO MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.

ÉRTESÍTÉS

a t. biztosító közönséghez a lakházak és gazdasági épületek hat évre szóló biztosításáról az ingyen év előzetes élvezetével.

A t. biztosító közönség és főleg t. feleink, a kiknek rokonszenve és bizodalma emelte társaságunkat, több egyéb tényező hozzájárulásával, jelen állására, nem fogják tőlünk megtagadni annak elismerését, hogy társaságunk mindig szilárdan megmaradt azon alapon, melyre fekteté üzletét és hogy elveihez hű maradt a nyomában keletkezett versenytársaságoknak az ő eljárásától nagyon eltérő kísérletei közt is.

Ez elveit azon rendkívüli eredmény igazolta és jutalmazta meg, hogy már a jelen 1879-ik év végével társaságunk **3.000.000 frnyi alaptőkéje** készpénzben teljesen ki van egészítve, **tartalékalapja** pedig **1.000.000 frtra** emelkedett, és hogy a károk fedezésére szolgáló **dijtartalékot**, társaságunk, vagyoni állásánál fogva, a jelen év végével oly nagy összegben viheti át a jövő évi számla javára, hogy ennek folytán ezentul előreláthatólag mindig abból fedeztethetnek a következő éven át előforduló károk.

Ez eredmény elérésére törekedett mindenek felett társaságunk, mert meg volt győződve, hogy a hazai biztosítási ügy érdekének általában és különösen t. felei érdekének az által tesz kiváló szolgálatot, ha az üzlet nyeresiményéből oly erős alapokat, tartalékokat alkot, mik minden eshetőségre megnyugtatót, mert kellő biztosítékot nyújtanak, s a mily teljesen befizetett nagy alaptőke- és tartalékokkal csak a legkiválóbb külföldi társaságok bírnak.

Azonban a t. biztosító közönség és különösen t. feleink azt is bizonyíthatják, hogy, mig mi egy részről ily módon igyekeztünk megnyerni, igazolni, viszonzni a bizalmat, addig más részről társaságunk, fejlődésének, erősödésének arányában s üzleti viszonyaihoz képest, szem előtt tartva a biztosító felek s a társaság közt létező **érdekközösséget is**, mindenkor kész is volt t. feleinknek újabb előnyöket és kedveziményeket nyújtani, mit többek közt az által tanusított, hogy életbiztosítási feleink ez osztály nyeresiményének fele részében, jégosztálybeli feleink pedig ez osztály nyeresiménye egy ötödében részesíttettek.

Ez a mi eljárásunk vezér-elve most is; és ennél fogva, midőn oda jutottunk, hogy teljesen befizetett **alaptőkével** és teljes **tartalékokkal** folytathatjuk az üzletet, társaságunk örömmel foganatosítja az ily eredmény esetre rég kitűzött szándékát s ezennel a **tüzosztályban** is újabb kedveziményben kívánja részesíteni biztosító feleit.

Elhatároztuk ugyanis, s e felől kívánjuk ezennel a biztosító közönséget értesíteni, hogy a **lakházak és a gazdasági épületek** biztosítása nálunk ezentul azon kedveziményben részesíttessék, hogy t. i. ha a háztulajdonos vagy a földbirtokos kötelezi magát az ily épületnek **hat** egymás után következő éven át való biztosítására, társaságunk a szokásos **ingyen évül az első évet** adja, úgy hogy a biztosító fél **az ingyen év előzetes élvezése** után a második évtől kezdve tartozik csak a díjakat fizetni.

Hisszük, ez intézkedésünk előnye teljes méltánylásra fog találni a birtokos közönségnél mindenkor, de főleg a jelen évben s a közel időben, midőn a jelen sanyaru év hatása még érezhető lesz, s midőn a gazda körül oly szük a pénz. Ez intézkedésünk ugyanis még az ily szorult viszonyok közt is lehetőségessé, könnyítvé teszi részére a hosszabb időre való biztosítást. És ez előny annál nagyobb, minél tetemesebb az évi díj s annak a jelen vagy a jövő évben való előzetes megfizetése minél nehezebben esnék a jelen év gazdasági viszonyai által sujtott gazdának. De az előzetes ingyen év hasznát érezni fogják azon feleink is, kik hosszabb időre levén már biztosítva, ez érvényben levő biztosításuknál ingyen évül az utolsó évet élvezik, mert ezen biztosításuk **megújítása által** egymást követő két ingyen évet fognak e feleink élvezni u. m. a mostani biztosítás **utolsó** (ingyen)évé, s a megújításnál a 6 évi biztosító **első** s így előzetesen élvezendő **ingyen** évét.

Midőn ez újabb kedveziményről kívánjuk a t. biztosító közönséget ezennel értesíteni, nem tartózkodunk azon meggyőződésünk kifejezésétől, hogy a t. biztosító közönség, a mint ez intézkedésünkben **készségünknek**, úgy az ingyen év előzetes élvezetének kedveziményében iránta kifejezett **bizodalmunknak** jelét fogja felismerni.

Értesítvén még a t. biztosító közönséget a felől, hogy ügynökeink, de magunk is szívesen szolgálunk mindennemű felvilágosítással,

tisztelettel maradunk

az Első magyar általános biztosító társaság.

DARVASY KAROLY

nyereg- és szijgyártó mester,

BUDAPEST, koronaherczeg- (uri-) utca 11. sz.

A n. é. Uraságoknak üzlettem becses figyelmébe ajánlom. Kaphatók vagy rendelhetőek nálam: **Lószerszámok** minden izlésnek megfelelő alakban és árban; továbbá **nyeregek** és ahhoz tartozó részek: **istállószerek**, **szablák**, **jóminőségű vadásztáskák**, **ut bóröndök**, mindennemű **ostorok**, **angol pénzerszányok**, **sarkantyúk**, **kéfék** és egyéb **tisztítószerek**; mind a legjutányosabb árákért szolgáltatnak. Elvállalok minden a fentemlített tárgyakra vonatkozó javításokat, valamint különleges megrendeléseket levél vagy szóbelileg. Pontos és jó kiszolgálásért kezeskedem.

KLEIN D.

uri ruha divatterme

Budapest, váci-utca 1. szám

ajánlja különlegességeit, vadász-, úti- és lovaglő-öltönyökben.

Folyton dús választéku készletet tart, a legjelesebb angol s francia divatkemből.

ENGL M. A. ÉS FIA

Budapest.

Józseftér 9. szám, és váci-utca.

Ajánlják **Lefauchaux** és **Lancaster**, valódi angol **Chokobore** és **Henry Martiny** szerkezetű vadász fegyvereiket, ugyszintén egy és kétesövű, minden újabb rendszerű **golyós-fegyvereiket**; valamint **töltény**, ugyszintén legnagyobb választékban felszerelt **korcsolya** raktárukat a n. é. közönség szives figyelmébe a

legjutányosabb árákon.

A közeledő idényhez ajánljuk nagy választékban a legjobb minőségű

Halina-csizmákat

vadász-, utazó- és lovaglő-czélokra.

QUENTZER TESTVÉREK,

m. k. udvari kalapgyárosok,

Budapest, V. ker., nádor-utca 1. szám.

Budapest, 1879. Wilckens F. C. és fia könyvnyomdája, koronaherczeg-utca 3. sz.

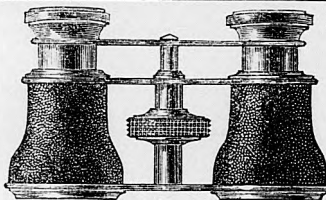
GRIMM GUSZTÁV

könyvkereskedésében

Budapesten, IV. ker., Ferenciek-tere 9. sz. alatt,

megjelentek:

A német nyelv levélszerinti oktatása öntanulásra. Utmutatás a német nyelv alapos és könnyű megtanulására. Toussaint-Langenscheidt tanmódja szerint, írta Roder Adolf. 40 levél diszes kartonban 6 frt.
A francia nyelv levélszerinti oktatása Toussaint-Langenscheidt (Robertson) tanmódja szerint, írta Psenyeczky Nagy Sándor. Legújabb kiadás. Teljes 32 levélben. Ára diszes kartonban 10 frt.
Az angol nyelv levélszerinti oktatása Toussaint-Langenscheidt (Robertson) tanmódja szerint, írta Psenyeczky Nagy Sándor. Legújabb kiadás. Teljes 32 levélben. Ára diszes kartonban 10 frt.
A francia és angol kiadások ára egyszerre véve 20 frt helyett csak 15 frt; a francia, angol és német kiadások együtt 26 frt helyett csak 20 frt.

Calderoni és Társa

látészerek a váci-utczában
Budapesten

ajánlják nagy választékban legújabb

Aluminium látesőiket,

melyek könnyűségük miatt már igen nagy kedveltségben részesülnek; nemkülönben

Színházi-látesőveket

más anyagokból, igen diszes kiállításokban 5 forinttól 60 forintig; továbbá löverseny és vadászatra igen alkalmas

kettős tábori-látesőiket

kemény börtökökben és szíjjal ellátva.

Árjegyzékek: láteszerész cikkek, ugymint ki ömött állatokra vonatkozólag, bérmentesen állnak rendelkezésre. Használt látesők becsértetnek, javítások és vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.

DIJKOSZORUZOTT

EGGER-féle

mell-pastillák.

Legkellemesebb, legbiztosabb gyógyszer köhögés, rekedtség, torokbajok és mindennemű elnyálkásodás ellen. Eredeti dobozban 25 kr., 50 kr. és 1 frt. — Naponta kétszeri elküldések magaa készítő által. — Azonkívül kapható **TÖRÖK IÓZSEF** gyógyszerész urnál, király-utca 7. sz., valamint a birodalom minden gyógyszer-tárában. 2 drb. 50 kros doboznál kevesebb nem küldetik el.

EGGER A.

Budapest, Erzsébet-tér 9. szám.